

Jesucristoi jáđovaiye báque Apocalipsis

Mamabũinore soyũiyebu Juan mácsũ ãi toivacaiye báquede Jesucristoi jáđovaiye báquede ã mácsũre. Juan mácsũ barejaquémavũ judíovacacsũ, Galilea ãmicũrijoborõcsacsũ, aru Jesús ãi yávaiye méne beorĩ soyũicõjeimaracacsũ. Ɛĩ mamicsũ Santiago básũque moa boairõescũ básũ barejaquémavũ, Jesúi órejaquiye jipocare ã mácsũre. Lucas básũ soyũrejaquemavũ Juan mácsũi borore Hch 3:1-4:22. Éfeso ãmicũriĩmarocavũ Jesúre jũ aivũre cor-eipõescũ barejaquémavũ. Iye jáđovaiye báquede járejaquemavũ ãi csũe báquede jabova ne bũoimũ Patmos ãmicũrijivũi (1:9). Apevũ ne dápiaiyepe, toivacarejaquemavũ iyoca paperayocare ãi csũede nore. Ɛbenita apevũ ne dápiaiyepe, toivacarejaquemavũ diyocare ãi csũede Éfeso ãmicũriĩmaroi o areno ĩmaroi, ã mácsũre ne jaetovarĩburu yóbore no jivũre jocarĩ. Toivacarejaquemavũ Jesúre jũ airõeva cójijivaivũre siete paĩñamia cójijiñamiai Asia ãmicũrijoborõi (1:4). Põescũ csũbebi majicsũ ye ãjũ ãi toivacaijũ básarõre diyocare, ũbenita obedivũ ne dápiaiyepe ãniũjũa báquede 94-98 d.C. bajĩ. Caiye ape toivaiye Majeracsũ Jũmenijicũi yávaiye mamaene soyũitucuboque toivaiye báquede ne toivarĩburu yóbore, Juan mácsũ toivacarejaquemavũ diyocare.

Juan mácsũ soyũrejaquemavũ diyocaque ãi jáino mácarõre Jesucristo meacsũ bajure, ñai toivaicõjeñũ mácsũ ã mácsũre caiye iye ãi jáđovaiye baquiyéde

ũ mácvare (cap. 1). Ina coreipõeva mácvare Jesúre j̄a airõevare siete painoa ãmaroacav̄a b́acav̄are toivacarejaquemav̄a paperayocare (caps. 2-3). No yóboi, toivacarejaquemav̄a paḡare ðac̄c̄ȳu Jesúre j̄a airõeva ñá̄jiv̄are ne j̄a aiye boje, ne majinajiyere aȳu aipe vaiquiyede ij̄arav̄a b̄uojaij̄arav̄are, Jesucristoi vainí t̄uquiyede abujuvai jaboc̄are jar̄nav̄aĩ aru mamaj̄arav̄a b́aquiyede máre.

Juan ñi soȳn̄ĩ b̄v̄ino

¹ Iye soȳniye bu Jesucristoi coreóvare ðaiȳue p̄õevare. J̄menijic̄u coreóvare ðaic̄õjequemav̄a Jesucristore iyede úre memecaiv̄are, ne coreóvarãjiyere aȳu iye vaiquiyede maumena. Que baru ã daroquemav̄a c̄uinác̄u ñi ángelede ji yebai, ñi jãðovaquiyere aȳu ȳare, Jũare, úre memecaȳare, aipe tequinore ij̄arav̄aĩ.

² Ȳu soȳn̄quijiv̄u m̄jare caiye ji jãiȳe báquede, Jesucristo ñi soȳv̄ino mácarõ jãve bajure ȳare J̄menijic̄u yávaiyede.

³ Toro j̄m̄c̄ȳume ñai jãri boroteȳu ji toivaiye báquede iye J̄menijic̄u yávaiyede soȳcaiyede arev̄are. Aru toro j̄rãjarama ina járiaiv̄u ðiede aru j̄a arĩ ðaiv̄u yóre iye toivaiye ðaic̄õjeiyere. Maumena vaiquiyebu caiye iye.

Juan ñi meaic̄õjeino ina Jesúre j̄a airõeva cójjivaiv̄are

(Mt 24.30; Mr 13.26; Lc 21.27; Jn 19.34, 37; Hch 26.23; Col 1.18; 1 Ts 4.17; Ap 1.17; 4.5; 5.10; 20.6; 22.13)

⁴ Ȳu, Juan, toivacav̄u iyoca paperayocare m̄jare, siete paiyajuboare Jesúre j̄a airõevare

Asia ãmicurijoborði. Jũmenijicũ mearo đacajacũrĩ mũjare bojecũbeda ũi me boje aru torojũrivũ mũje ũmei me cũre đajacũrĩ mũjare ũque cãrijimevũva. Que đacajacũrĩ mũjare Jũmenijicũ, ñai cũcũ caride, aru cũcũ bãcũ javede, aru đacũyũ apejãravũre. Aru que đacajarãri mũjare ina siete paivũ decova cũrivũ Jũmenijicũ jabocũi dobarõ mearo jipocai.

⁵ Que đacajacũrĩ mũjare Jesucristo, ñai coyũyũ bãcũ yãvaiyede jãvene Jũmenijicũrã pũ ne yaivãiyeta ũre, aru mamarũmũ nacajañũ mácũ yainore jarũvarĩ, aru cõjeñũ caivũ ina ijãravũcavũ jabovare. Ñai Jesucristorecabe mũcũ majare. Majarecabu ñajijũrorivũ maje ãmeina teiye boje. Ŭbenita ũi ñe boje majare, ũrecabe boarĩ jarũvaicõjeñũ mácũ ũi bajure, bojedacũyũ majare ũi jiveque, maje ãmeina teiyede jarũvarĩ.

⁶ Ŭrecabe epeyũ majare ũi jaboteimara mãrajivũva aru sacerdoteva bãrãjivũva mãre, maje memecarãjiyepẽ ayũ ũi mearore jĩmũre, jĩpacũre. Mearore jĩjarãri caivũ Jesucristore, ñai paũcũ caivũ pũeno cainũmũa. Quédecabu.

⁷ Jãjara. Cristo đacũyũme ocoopeniboaque. Caivũ pũeva jãrajarama ũre, ina ũre pẽvaivũ bãcavũ jocũcũjaravena. Aru caiyajuboa pũeyajuboacavũ Jesũre jũ abevũ chĩori orãjarama ne jidũé boje, ne jãiyede ũre ãmeñũre cavarõre jocarĩ. Quédecabu.

⁸ Maje jabocũ Jũmenijicũ, yõre arĩ, coyũyũbe, “Yũrecabu búyũ bãcũ aru yõbocacũ mãre. Que baru cũvũ yũ cainũmũa”, arĩ coyũyũbe Jũmenijicũ, ñai paũcũ caivũ pũeno. Que baru ũ cũbi caride, aru cũrejaquemavũ javede, aru đacũyũme apejãravũ baquinóre mãre.

*Juan ñi jãino Cristo meacũ bajure
(Ap 1.8; 2.8; 22.13)*

⁹ Yũ, Juan, m̃jescũbu, maje jũ aiye boje Jesucristore. Cũrivũbu maja ĩque cũinávũpe. Yũ máre ñájivũ m̃japedeca. Aru Jesucristo parũre ðaibi yũre máre yópe ñi parũre ðaiyere m̃jare, maje napinajiyere ayũ maje ñájiyede. Aru jabotede ðacũyũme majare ĩque. Cátecacũ yũ jabova ne bũoimũ Patmos ãmicũrijianvai, ji coyũiye báque boje Jũmenijicũi yávaiyede Jesucristorã.

¹⁰ Nore ji cũede ñai Espĩritu Santo dápiacõjeame yũre. Aru járiacacũ ji yóboi yávaino bũjinore, yópe trompeta ãmicũriyo jaruiyore jaruiyere.

¹¹ Ñai yávayũ yũre coyũáme, yópe arĩ:

—Toivajacũ caiye mi jáiyede caride paperayoca ãm̃jũriyoca cãriáiyocaque. Aru toivarĩburu yóboi jarojacũ diyocare diyajuboa siete paiyajuboa Jesũre jũ aipõevare Asia ãmicũrijoborõi. Diyajuboa põeva cãrivũbu Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, aru Laodicea ãmicũrĩmaroai.

Nópe arĩ, toivaicõjeame yũre.

¹² Copedicacũ, jácũyũ ĩre, ñai yávayũre yũre. Copedini jácacũ siete paijaraboa pẽoibũa tũoijaraboa úruque ðaijaraboare.

¹³ Aru dijaraboa coricai cáteame cũinácũ ãmũ. Maja, põevape páyũ bateáme ñ. Doame ãm̃jũricaje cuitótecaje ñi cãbobaita eaicajede aru bũoáme úruque ðaicãvare ñi ñareba cũinátũrũ bajĩ.

¹⁴⁻¹⁵ Ɔi podã boe matũiye bateávũ yópe oveja podã lana ãmicũripodãpe, aru abobico jũjũrõpe máre. Ɔi yacorũa cojiteavũ yópe toa uruiyere, aru ñi cãboba cojidiba bateávũ yópe tãure toaijide

đarĩburu yóbope. Aru ñi yávaino jápurateavũ yópe cāratācuve uratācuve bñjinope.

16 Cuvateame ñi pũrũ mearpũravũcarũrũi siete paivũ abiácovare. Ɛi jjecamure jocarĩ etavũ cũináve boaicarove caipũcarũravũa urũjidivepe. Aru ñi jiva pẽoávũ yópe avia pẽoiyere jãravũ coricare.

17 Ji jāiyede úre, tũcasũ yũ ñi cuboba yebai yópe yaíyá básure. Quénora tũoáme yure ñi pũrũ mearpũravũcarũrũque. Aru áme yũre:

—Jidubejacũ mũ. Yũrecabu búyũ básũ aru yóbocasũ máre. Que baru cuvũ yũ cainũmũa.

18 Yũrecabu arũcũ cainũmũa. Yũvacari yaidéjacacũ. Ɛbenita arũvũ yũ cojedeca. Aru arũcũyũmu cainũmũa. Quédecabu. Yũrecabu llavede cuvacsũ yaivũ básavũ ne cũrõre máre. Que baru yũrecabu bũojayũ nũicõjeñũ põevare toabo cũiméboi.

19 Que baru toivajacũ caride mi jāiyede aru aipe vaiquíyede yóbore máre.

20 Que baru coyũquijivũ mure caride aipe aiyũrõre ina siete paivũ abiácovare, mi jāimara cũrivũre ji pũrũ mearpũravũcarũrũi, aru ijaraboa siete paijaraboa pẽoibũa tũoijaraboa úruque đaijaraboare máre. Diebu aru námu Jũmenijicũi jāđovameno jipocamia ubenita jāđovaino caride. Jẽvari coyũivũ ina siete paivũ abiácovare paivũre. Nárecabu yópe ina siete paivũ coreipõevape, Jesúre jũ aipõeva cójjivaivũ đĩmaroai siete paĩmaroacavũ ne coreipõevape. Aru jẽvari coyũivũ ijaraboa siete paijaraboare. Dijaraboarecabu yópe siete paiyajuboaape Jesúre jũ aipõeva ne yajuboa cójjivaivũ đĩmaroa, siete paĩmaroai.

Que arĩ, coyuáme yure.

2

*Juan ñi toivacaino Éfesocavñ Jesúre jñ aipõevare
(Ap 22.2)*

¹ Que arĩ, toivaicõjeame yure.

—Toivajacñ ñre, ñai coreipõecñre Jesúre jñ aipõeva cójjivaivñre Éfeso ãmicñrĩmaroi. Yóre arĩ, toivajacñ mñ: “Yóre arĩ, coyuibi ñai cñvacñ ina siete paivñ abiácovare ñi pññ mearpñravñcapññi, ñai cñcñ ijaraboa siete paijaraboa pñõibññ tñõijaraboa jñneboi.

² Coreóvaivñ yñ mi memeinore, memecayñre ñetayñreca, aru mi napini ñájiyede máre. Coreóvaivñ yñ ye bñõjabecñre napĩññ pñeva ãmenare, aru jãri coreóvañre ina, ‘Ññjamu Jesúre jñ aivñre ne daroimara coynãjivñ Jesús ñi yávaiye méne’, mi majiquiyere aivñre ñbenina jãve maru ne coynino. Que teniburu, coreóvaivñ mñ Jesúre jñ aivñre ne daroimara ãnevñre. Quéñora borocñrivñbu na.

³ Coreóvaivñ yñ ñetñbecñva napĩññre mi ñájiyede yñre boje dajocabecñva.

⁴ Ñbenita cñináro mi ñainore ãmeina jãivñ yñ. Quĩjino bajuta ñvñ mñ yñre caride. Mamarñmñre ãteavñ mñ yñre pare mi ñmei. Ñbenita caride dajocavñ mñ mi ñede yñre.

⁵ Caride ãññjacñ yñre javede mi pare ñe báquere. Chñori jarñvajacñ mi ãmeina teiyede. Aru oatñvajacñ mi ñaiyede, ñacñyñ yóre mi ñaiye báquere mamarñmñre mi coreóvaivñre yñre. Pare ãteavñ mñ. Ñbenita que ñaiyñbecñ baru, ñbecñ

bacuꝝmu mꝝ yꝝre. Que baru mi yebai darĩ, mi pꝛoibꝝa tꝛoijarabore ĩni, ꝑꝛavacuꝝmu dijarabore mꝝre jocarĩ.

⁶ Ubenita cūináro mi ðainore me jãivꝝ yꝝ, mi ãmeina jãiyede ina nicolaíta ãmicꝛiyajubocavꝝ ne ðaiyede. Yꝝ máre ãmeina jãivꝝ ne ðaiyede.

⁷ Caiꝝve me járiajarã ñai Espírítu Santoi couꝝiyede Jesúre jꝝ aipðeva cójijivaivꝝre: ‘Ina mꝝjacavꝝ vainí tꝛivꝝre ãmenore jarꝝvarĩ ãicðjescuꝝmu yꝝ Jãmenijicꝝi jioba coricacacꝝ jocꝝcꝝ jẽidꝝare, apꝛe ðaijocꝝcꝝ ðicꝝ ãmiá’, arĩ couꝝyꝝbe ñai Espírítu Santo”, arĩ toivaicðjeame yꝝre.

Juan ãi toivacaino Esmirnacavꝝ Jesúre jꝝ aipðevare

(Ap 1.17; 20.14; 21.8; 22.13)

⁸ Bedióna cojedeca yóre áme yꝝre.

—Toivajacꝝ úre, ñai coreipðescꝝre Jesúre jꝝ aipðeva cójijivaivꝝre Esmirna ãmicꝛiĩmaroi. Yóre arĩ, toivajacꝝ mꝝ: “Yóre arĩ, couꝝibi ñai búyꝝ bácu aru yóboacꝝ máre, ñai yaiyꝝ bácu nacajañꝝ mácu apꝝcꝝ cojedeca. Que baru cꝝvꝝ yꝝ cainꝝmꝝa.

⁹ Coreónvaivꝝ yꝝ mi ñájiyede yꝝre boje. Coreónvaivꝝ mꝝre cꝝve cꝝvabescꝝre máre. Ubenita jáve ꝛre cꝝve cꝝvavꝝ mꝝ Jãmenijicꝝi cꝝve méne. Aru coreónvaivꝝ yꝝ caiye iye ne ãmeina yávaiyede mi borore ina ‘Judíovabu ñija’ ubenina aivꝝre. Ubenita judíova baju ãmema na. Quénora nárecabu Satanás jina. Aru cójijivaivꝝbu, memecarãjivꝝ úre.

¹⁰ Jidꝝbejacꝝ mi ñájiquinore. Jájacꝝ. Ñai abujvai jabocꝝ bꝛore ðacꝝyꝝme apꝛevꝝ mꝝjacavꝝre ãmeina teivꝝre jẽni jacoĩñami, jári coreónvacꝝyꝝ mꝝje jꝝ aiyede yꝝre. Caurꝝcarꝝꝛare paijãravꝝa

baquiyéde ñájinajaramu m̄ja. J̄ ajac̄u ȳre p̄ mi yaiyeta. Que teȳre, ȳ bojedac̄uym̄tu m̄re me. M̄re c̄re đac̄uym̄tu j̄arav̄ c̄iméj̄arav̄ baquinóre yáque.

11 'Caiv̄ me járiajarã ñai Esp̄ritu Santoi coȳiyede Jesúre j̄ aip̄đeva cójjiv̄av̄re: 'Ina m̄jacav̄ vainí t̄iv̄re āmenore jar̄varĩ n̄menajarama toaboi c̄iméboi', arĩ coȳȳbe ñai Esp̄ritu Santo", arĩ toivaic̄jeame ȳre.

Juan ñi toivacaino Pérgamocav̄ Jesúre j̄ aip̄đevare (Jn 6.48-50)

12 Bedīva cojedeca yóre áme ȳre.

—Toivajac̄u úre, ñai coreip̄đec̄re Jesúre j̄ aip̄đeva cójjiv̄av̄re Pérgamo āmicurĩmaroi. Yóre arĩ, toivajac̄u m̄: “Yóre arĩ, coȳibi ñai c̄vac̄u ive boaicarove caip̄car̄ur̄av̄na ĩp̄jidivede.

13 Coreóv̄av̄ ȳ mi c̄r̄đre. M̄ c̄v̄v̄ nore Satanás ñi jaboteinore, ñi jaboteimara j̄neboi. Ũbenita nore c̄c̄vacari, me j̄ aȳbu m̄ ȳre. Ānij̄arav̄ bácarđ Satanás jina ne boarĩ jar̄v̄vaiye báquede Āntipas bácre, dajocabeteav̄ mi j̄ aiyede ȳre. (Ñai Āntipas bácu coȳȳ barejáme yávaiyede j̄vene yurã p̄ ne boarĩ jar̄v̄vaiyeta úre.) Boarĩ jar̄v̄vaima ũ mácre no mi ĩmaro, Satanái c̄r̄đi.

14 Ũbenita ap̄j̄e mi đaiyede āmeina jāiv̄ ȳ. Arev̄ m̄jacav̄ c̄riv̄ đav̄bu yóre Balaam mácu ñi bueiye báquere. Javede ñai Balaam mácu majicarejaquemav̄ Balac bácre ñi āmeina đare đaquiyere aȳ ina Israecav̄ bácv̄re. Āic̄j̄enejaquemav̄ na mácv̄re āiyede p̄peimarare ne jíye báquede. Aru āmeina đaic̄j̄enejaquemav̄

na mácvure arev_uque némareb_uc_uva ãmev_uque máre. Nópe Balac bás_ure ðaicōjenejaquemav_u Balaam mácu.

¹⁵ Quédeca arev_u m_ujacav_u ðaiv_ubu yópe ina nicolaíta ãmic_uriyajubocav_u ne bueiyepe.

¹⁶ 'Que barureca chĩori jar_uvajac_u mi ãmeina teiyede. Aru oat_uvajac_u mi ðaiyede. Ūbenita mi que ðaiy_ubedu, maumena dac_uy_umu y_u mi yebai, ãdamatec_uy_u náre, ina Balaam mácu ðaiyepe ðaiv_ure aru ina nicolaítava ne ðaiyepe ðaiv_ure máre, ive boaicarove etaiveque ji jjecamure jocarĩ.

¹⁷ 'Caiv_u me jápiajarã ñai Espíritu Santoi coy_uiyede Jesúre j_u aipōeva cójjivaiv_ure: 'Ina m_ujacav_u vainí t_uv_ure ãmenore jar_uvarĩ ãicōjesc_uy_umu y_u ãiye me cavarō mearo J_umenijic_u c_urōquede, iye ãiye yaveiyede ijārav_ucav_ure jocarĩ. Aru j_uc_uy_umu náre coapa c_uinájibo c_urajibo borijībore. Dijīborã toivaino c_uv_u c_uináro ãmiá mamaro ãmiáre. Aru ina jacor_uãjiv_u quév_ura coreóvarãjarama no ãmiáre. Apesc_u c_ubec_ube coreóvay_u no ãmiáre', arĩ coy_uibi ñai Espíritu Santo", arĩ toivaicōjeame y_ure.

Juan ñi toivacaino Tiatiracav_u Jesúre j_u aipōevare (Mt 16.27)

¹⁸ Bedióna cojedeca yópe áme y_ure.

—Toivajac_u úre, ñai coreipōesc_ure Jesúre j_u aipōeva cójjivaiv_ure Tiatira ãmic_uriĩmaroi. Yópe arĩ, toivajac_u m_u: “Yópe arĩ, coy_uibi J_umenijic_u mácu, ñai yacor_uã cojidid_uã c_uc_u aru ñi c_uboba máre cojidiba yópe tãure toaijide ðarĩburu yóbope.

19 Coreóvaivᵤ yᵤ mi ḑainore. Aru majivᵤ ucure yure aru arevᵤre máre, jᵤ ayure yure, memecayure Jūmenijicure, aru pariñure mi ñájiyede máre. Coreóvaivᵤ mi ḑaino mearore. Mearo ḑaivᵤ mᵤ caride mamaḡmᵤ jᵤ ayᵤ yure mi ḑaino mácarō p̄eno.

20 'Ḑbenita cūináro mi ḑainore āmeina jāivᵤ yᵤ. Mᵤ jaetovabevᵤ nomióre ði āmiá Jezabel. Ō mᵤje jēneboi 'Jūmenijicᵤi yávaiyede couᵤcaip̄ōcobu yᵤ', ḡbenina aibico ō. Ōi bueiyeque jᵤjovaibico ina yure memecaivᵤre. Que baru āmeina ḑare ḑaibico náre arevᵤque némarebucᵤva āmevᵤque. Aru āre ḑaibico náre āiyede p̄peimarare ne jíye báquede máre.

21 Joe coreniduivᵤ yᵤ ði ch̄iori oatᵤvacojiyere ayᵤ ði ḑaiyede, ði jarᵤvacojiyere ayᵤ náre ði āmeina tede ḑaiyede jarᵤvarī. 'Ḑbenita oatᵤvaiyᵤbebico ō.

22 Que baru ñájine ḑacᵤyᵤmᵤ ðre pare. Aru ijimo macodóme ō, paraðo ði parainoi. Aru ina ðque āmeina ḑaivᵤ b́acavᵤ ne ch̄iori oatᵤvabedu ne āmeina ḑaiyede ðre, paraic̄ōjesᵤyᵤmᵤ náre máre ðpedeca, pare ne ñájinajiyere ayᵤ.

23 Aru boarī jarᵤvacᵤyᵤmᵤ caivᵤ ina ði jᵤjovaimara mácavᵤre, mamara majᵤrórivᵤre paivᵤre.

'Que ḑarīburu caivᵤ Jesúre jᵤ air̄ōeva cójjivaivᵤ coreóvarājarama. Yᵤrecabu coreóvaᵤmᵤ caivᵤ p̄ēvare caiye ne dáriaiyede aru caiye ne ḡede máre. Que baru bojedacᵤyᵤmᵤ mᵤjare coapa yóre mᵤje ḑaiye báquepedeca.

24 'Ḑbenita mᵤjacap̄ᵤravᵤ Tiatiracavᵤ ḑabevᵤ yóre ði bueiye. Coreóvaiyᵤbevᵤ mᵤja iye Satanái

majié yaveiyede arevᵃ ne ðaiyere. Cᵃbevᵃ apeno ji ðaicõjeino mᵃjare corᵃ.

²⁵ Quénora ðajarã yóre ji coyᵃiyere ji yávaiye méne pᵃ ji copaidaiyeta.

²⁶⁻²⁷ 'Ina mᵃjacavᵃ vainí tᵃivᵃre āmenore jarᵃvarĩ aru ðaivᵃre yóre ji ᵃrõre pᵃ ne yaiyeta, jabotede ðacᵃyᵃmu náre cainoa joborðacavᵃre iye parᵃéque yóre jipacᵃi jabotede ðaiye báquepe yᵃre. Jabotenajarama náre parᵃéque. Que baru cainoa joborðacavᵃ ne jᵃ abedu, ðarãjarama náre yóre jobojororᵃre boarĩ yavaiyere abodo tãuque ðaiyoque.

²⁸ Aru cᵃvᵃre ðacᵃyᵃmu náre ñai abiácorᵃ pᵃoñᵃ miadáre daiyede.

²⁹ 'Caiᵃᵃ me járiajarã ñai Espíritu Santoi coyᵃiyede Jesúre jᵃ aipðeva cójijivaivᵃre”, arĩ toivaicõjeame yᵃre.

3

Juan ñi toivacaino Sardicavᵃ Jesúre jᵃ aipðevare (Mt 10.32; 24.43-44; Lc 12.8, 39-40; Ap 16.15; 20.12)

¹ Bediónᵃ cojedeca yóre áme yᵃre.

—Toivajacᵃ ᵃre, ñai coreipðecᵃre Jesúre jᵃ aipðeva cójijivaivᵃre Sardis āmicarĩmaroi. Yóre arĩ, toivajacᵃ mᵃ: “Yóre arĩ, coyᵃibi ñai daroyᵃ Espíritu Santore Jesúre jᵃ aivᵃ ne cójijĩñamiai siete paĩmaroai aru cᵃvacᵃ ina siete paivᵃ abiácovare máre. Coreóvaivᵃ yᵃ aipe ðayᵃre mᵃre. ᵂbenina arĩ, ‘ᵂyᵃbe Jāmenijicᵃi ᵃrõre ñi parᵃéque’, coyᵃivᵃbu mᵃra. ᵂbenita coateyᵃ bajubu mᵃ Jāmenijicᵃre jarᵃvarĩ.

² Jūrascu, jabuónayn buojabevn mñ mi memecaiyede jocarĩ Jñmenijicure. Que baru Jñmenijicũ ãmeina jáimi mñre. Que baru cãñre ãmejascu mñ. Pñeno parure ðarĩ jñ are nñre ðajascu mívure ne ũmei, ina coatebevure cãreja Jñmenijicure jaruvarĩ, ne coateni bíjabenajiyere ayũ úre jaruvarĩ.

³ Que baru ãrure nñjascu caiye iye Jñmenijicũ yávaiye méne ne bueiye de mi járiaiye báquede. Diede járiarĩ, jñ arĩ, chñori oatuvajascu mi ðaiyede, jaruvacayũ mi ãmeina teiyede. Ëbenita nópe mi ðabedu, dacayũtu yñ mi yebai yóre ñavaipðescu ñi ðaiyere. Aru ji daquinmñre ye majibescayũtu mñ.

⁴ Ëbenita obebejĩna curivabu no Sardis ãmicurĩĩmaroi ãmene ðabevn, yóre pðeva docũtede ðabepe ne cuitótecajeare, ne ðaiye boje yóre Jñmenijicũ urðre. Nárecabu dorãjivn cuitótecajea boricajeare aru curãjivn yáque. Que ðarãjarama me, ne napini coreiye boje Jñmenijicũ jíye báquede náre.

⁵ 'Ina mñjascavn vainí tñivn ãmenore jaruvarĩ nápe paivn cuitótecajea boricajeare dorãjarama. Ne ãmiá toivaino mácarðre ãnitucubo Jñmenijicũ pperatucubo, caivn ina jãravn cñiméjãravn baquinóre cñvarãjivn yáque ne ãmiáre toivaitucubore tñreni jaruvabescayũtu yñ ne ãmiáre. Quénora, 'Ji pðevatamu na', arĩ coyucayũtu jipacũ jáinore aru ñi ángeleva máre ne jáiyede.

⁶ 'Caivn me járiajará ñai Espíritu Santoi coyuiyede Jesúre jñ aipðeva cójjivaivure", arĩ toivaicðjeame yure.

Juan ñi toivacaino Filadelfiacavn Jesúre jñ

*airðevare**(Ap 21.2)*

⁷ Bedióna cojedeca yóre áme yure.

—Toivajacu úre, ñai coreipðecure Jesúre ju airðeva cójjivaivure Filadelfia ãmicurĩmaroi. Yóre arĩ, toivajacu ma: “Yóre arĩ, coyubi ñai meacu baju, memecayu Jũmenijicure, aru jãvene bueyu máre. Érecabe cuvacu llavede, ñai jabocu David bácu jino mácarðre. Yóre pðecu voaiyere bieivede aru bieicðjemepe arevure divede, nopedeca ñi ðaicðjeiyede pðevare apede, ñame bñojabenama ðaicðjemevu náre diede. Aru yóre pðecu bieniburu yóbore divede máre, voaicðjemepe arevure divede, nopedeca ñi ðaicðjemene pðevare apede, ñame bñojabenama ðaicðjeivnu náre diede.

⁸ Coreóvaivnu yu aipe ðayure mare. Coreóvaivnu yu obebejĩna mínv curivure memecarãjivure yure. Ju aivnu ma ji yávaiyede. Aru ‘Jesucristobe ji jabocu’, ju arĩ coyivnu ma. Que baru jẽvari coyarĩ, yóre pðecu apecure ecoicðjeiyere jedevacobe bieivede voarĩ aru apecure bieicðjemepe divede, nopedeca mare memecaicðjeivnu yure. Aru pðecu cubebi mare memecaicðjemeni majicnu.

⁹ ‘Coyivnu mare ne borore ina ‘Judíovabu ñña’ aivure, ubenita judíova baju ãtema na. Quénora Satanás jinatamu cójjivaivnu memecarãjivnu úre. Náreca ñnatutare ðacuyumu yu mi cuboba yebai, ne coreóvarãjiyere ayu ji baju ucure mare.

¹⁰ Narivnu ma mi ñájiyede yóre ji ðaicðjeiye báquere mare. Que baru jãri corecuyumu yu mare mi ñájine ðaiyede. Caivnu ijãravucavu Jesucristore ju abevnu ne ñájinajiye javnu náre. Ubenita

mure cadatecuyumu yu, mi ñájimequiyere ayu iye ñájiovaiyeque.

¹¹ Maumena dascuyumu yu. Dajacu yóre mi bueiyere ji yávaiye méne apescu ñi ñmequiyere ayu mi bojede mure.

¹² 'Ina mñajacavu vainí tñivare ámenore jaruvarĩ erescuyumu jabova parurivava Jñmenijicui cãrami jívui yóre bucporarua parure ðaiyere cãramine. Aru etabenajarama na pore jocarĩ cainuma. Aru toivacuyumu yu nára Jñmenijicui ámiáre, aru Jñmenijicui ñmaro ámiáre máre. No mamaro ñmaro Jerusalén ámicurõtamu. Êmequiyebu cavarõ mearo Jñmenijicui curõre jocarĩ. Aru toivacuyumu nára ji ámiá mamarore máre.

¹³ 'Caivu me jápiajarã ñai Espíritu Santoi coyuyede Jesúre ju airõeva cójjivavure”, arĩ toivaicõjeame yure.

Juan ñi toivacaino Laodiceacavu Jesúre ju airõevare

(Jn 1.3; 16.33; Col 1.15, 18; He 12.6; Ap 5.5)

¹⁴ Bediõva cojedeca yóre áme yure.

—Toivajacu áre, ñai coreipõecure Jesúre ju airõeva cójjivavure Laodicea ámicurĩñmaroi. Yóre arĩ, toivajacu mu: “Yóre arĩ, coyubi dajocabecava, ñai coyuy yávaiyede jávene Jñmenijicurã pu ne boarĩ jaruvaiyeta áre. Êrecabe Jñmenijicui caiyede cuedare ðaimu mácu.

¹⁵ Coreóvaivu yu aipe ðayure mure. Coreóvaivu yu maucuvabecure yure yóre jujteyure. Aru coreóvaivu yu memecabecure mi ñmei yóre toaijiteyure. Mu ju ayuvacari yure, majiéda quénora ju ayubu. Yóre oco avia ñi boiyequ toaijide ðaiocore

ũcuiyubepe maja, nopedeca mi majiéda j̄u aiyede yure ɰbevu yu. Mi me j̄u arĩ memecaru yure, yóre toaijiteyure meajebu. Mi j̄u abeni maucavaru yure, yóre j̄ujuteyure, meamejebu. Ũbenita mi j̄u aiye boje yure majiéda quénora, p̄eno baju meamevu. Que baru coavajacu mi baju yure jarɰvarĩ o memecajacu yure mi ũmei.

¹⁶ Ũbenita mi ɰabe boje yóre ji ɰrõpe majiéda toaijicurebu m̄u. Que baru jarɰvacuymu mure yure jocarĩ yóre ji j̄ecutuiyere oco majiéda toaijiede ji j̄jecamure jocarĩ.

¹⁷ 'Mácarũravu 'Ũre cuve cuvavu yu', arĩduivu m̄u. Aru 'Apej̄e ye jaubevu yure', arĩduivu m̄u. Aru 'Caiye c̄uináturu me nuivu yure ji majié boje', arĩduivu m̄u. Ũbenita ye coreóvabescu m̄u mi baju ch̄ioñure, yóre cõmaje ãrojacure, cuve cuvabescure, j̄ari eabescure, aru cuitótecaje cuvabescure máre. Yóre j̄ari eabescu ãi j̄ari eabere ij̄aravunque, nopedeca majide eabevu m̄u J̄umenijicu jiede. Aru yóre cuitótecaje cuvabescu ãi cuyere, nopedeca cuyevu m̄u mi ãmeina teiye boje J̄umenijicu j̄ainore.

¹⁸ Que baru majicayubu mure aipe ɰaiye jaɰrõre mure. Yóre p̄escui bojedaiyere úrure mearo baju toaijide ɰaino mácarõre, m̄u j̄ave cuve cuvaiyucu baru, j̄jacu yure iye méne ji cuvaede. Dinumu maquinóre j̄ave cuvacuymu m̄u ɰrarõ méne J̄umenijicu jiede. Aru yóre p̄escui ñi bojedaiyere cuitótecaje boricajede ãi doquiyepe ãi bajure cuyoje tebecuyu, yóre ãmeina teiyede joaimu mácure bájacu m̄u ji yaiye boje, cuyoje tebecuyu mi ãmeina teiye boje. Aru yóre p̄escui ñi bojedaiyere yaco taiyóiyede, ãi me j̄ari eaquiyepe ayu ãi epequiyepe, me j̄ariarĩ adajacu iye bueiyepe

Jūmenijicai yávaiyede, me majicayū diede.

19 Yñrecabu coreóvare ðayū caivū jī ɯmarare ne āmeina teiyede aru ñájine ðayū náre die boje máre. Que baru pñeno baju ðaiyūjacū Jūmenijicai ɯrōpe. Chñori jarɯvajacū mi āmeina teiyede. Aru oatɯvajacū mi ðaiyede.

20 'Jájacū. Yóre pñecū núcū cārami bieñamine jedevai ecoiyūcūpe, mautescūyū diñamicavūque, nopedeca yū mauteiyūvū mūque. Yóre űi órejaiyere diñamicavūre, ne majinajiyere ayū cūcūre, aru ne voarājiyere ayū bieivede, nopedeca mi coreóvaiyede yū mauteiyūcūre mūque, mauteicōjeyacū yūre. Dinūmūmica jícū bájacū mū. Mi mauteicōjeiyede yūre mūque, mautescūyūmū mūque. Aru yóre pñeva ne torojūere cójijini āivū, nopedeca me cūrājaramū maja. Yū mi yóvaimū macūyūmū. Aru mū jī yóvaimū macūyūmū.

21 'Ina mūjacavū vainí tūivūre āmenore jarɯvarī dobaicōjescūyūmū yūque jabocū jī dobarō mearoi, ne jabotenajiyere ayū yūque. Quédeca vainí tūrejacacū yū āmenore jarɯvarī. Aru caride dobavū yū jīracūque jabocū űi dobarō mearoi, jaboteyū űque.

22 'Caivū me jápiajarā ñai Espíritu Santoi coyūiyede Jesúre jū airōeva cójijivaivūre”, aī toivaicōjeame yūre.

4

Juan űi coyūino cavarō mearocavū ne mearore jtyede Jūmenijicūre

(Ap 1.4; 8.5; 11.19; 16.18)

1 No yóboi jácasu yu cojedeca jedevacobe bieivede voaicobe bácarõre cavarõ mearo Jūmenijicai cūrõi ecoicobede. Járiacacu cojedeca iye yávainore, ji mamaruṁ járiaiye báquede bujijere yóre trompeta āmicuriyo jaruiyore jaruiyere. Ņai yávayu yure souháme, yóre arī:

—Dajacu yo cavarõ mearoi. Mure jádovacuyubu iye vaiquie jaué yóbore, arī souháme yure.

2 Dinuṁmiareca űai Espiritu Santo dáriaiçõjeame yure. Jácasu cūináro jabocai dobarõ mearore no cavarõ mearo Jūmenijicai cūrõi. Aru jácasu cūínacu dobacure noi.

3 Ņai dobacu noi yóre cūrajiboa pare bojecurijiboa cojidijiboape ārojacu cojiteame. Jaspe āmicurijibo pare cojidijibore aru cornalina āmicurijibo jūarijibore ārojacu cojiteame ű. Aru jabocai dobarõ mearo tarabuteni náme cáteame. Ņai náme cojiteame yóre apebo cūrajibo pare bojecurijibo esmeralda āmicurijibore.

4 Jabocai dobarõ mearo yebai apenoa jabovai dobarõa mearoa veinticuatro painoa yóre meatarabu dobarī jāpūgino mateávũ. Aru die coapa dobateima veinticuatro paivu bucava, doivu cuitótecajea boricajeare aru ne jipobai cavateima úruque daitarabure máre.

5 No jabocai dobarõ mearo coricacarõre jocarī yaroino, yávaino bujino, aru õpo tuino máre etavũ. No jabocai dobarõ mearo coricacarõ jipocai cáteavũ siete paivea cāmavea pẽoivea cojiéque. Diedecabu ina siete paivu Jūmenijicai decova.

6 Aru no jabocai dobarõ mearo coricacarõ jipocai cáteavũ apeða yóre jia uraða jivarure

paia, ɯbenita me jãri javaiyoiya bateávũ diya.

No jabocɯi dobarõ mearo coricacarõ tarabɯteni yóvaicɯvaitõbɯacarpũravɯai cáteima yóvaicɯvaivɯ arɯrivɯ. Aru ina arɯrivɯ cáteima yacorɯa caipɯacarpũravɯa jipocare aru yóbore máre.

⁷ Cũinácɯ nácasɯ yavi jũacɯpe ãrojateame. Apesɯ yóre oteivesɯpe ãrojateame. Apesɯ apɯcɯ ɯtɯpe ãrojateame ɯi jiva. Aru apesɯ yóre míyavipe, águila ãmicɯcɯ vɯɯpe, ãrojateame.

⁸ Ina yóvaicɯvaivɯ arɯrivɯ cɯvarivɯ seis paicavea ne caveá náre coara. Aru cɯvateima yacorɯa caino ne caveái, pɯnocarpũravɯi aru cãchinocarpũravɯi máre. Jãravɯre aru ñamine máre dajocabevɯva yóre aivɯ bateima:

Meacɯbe, meacɯbe, meacɯbe maje jabocɯ Jũmenijicɯ. Ɛrecabe parɯcɯ caivɯ pɯeno. Ɛrecabe cɯcɯ bácsɯ javede, cɯcɯ caride, aru dacɯyɯ arejãravɯ baquinóre, aivɯ bateima na.

⁹ Ina arɯrivɯ mearore jívcɯ, pueɗaivɯ aru torojɯede jívcɯ bateima ñai dobacɯre no jabocɯi dobarõ mearo coricacarõi, ñai cɯcɯre cainɯtɯa.

¹⁰ Ne nóre ɗaiyedeca, ina veinticuatro paivɯ bɯcɯva pueɗarĩ ñɯatutaima urre dobacɯre no jabocɯi dobarõ mearo coricacarõi ɯi jipocai. Mearore jíma urre, cɯcɯre cainɯtɯa. Dɯvaima ne jipobɯ adaitarabɯare jabocɯi dobarõ mearo jipocai. Aru yóre aima urre:

¹¹ Mɯ, ñɯje jabocɯ Jũmenijicɯ, tɯrecabu caiyede cɯɗɗayɯ bácsɯ. Caiye iye mi cɯɗɗaiye báque cɯvɯ yóre mi ɯrõpe. Que baru mi meacɯ baju boje, ñɯje mearore jíye aru

ñje pueđaiye máre jaꝝꝝ mure aru ñje coreóvarãjiye mi parueđe máre, arĩ soyima na.

5

Juan ñi soyino iyoca paperaꝝoca ãmꝝꝝriꝝoca cãriáiyocarã aru Cristorã, ovejãcure ne aimara, máre

(Jn 1.29; 16.33; 1 Co 5.7; Ap 1.6; 3.21; 8.3; 20.6)

¹ Jãcasꝝ ñai dobasꝝe jabosꝝi dobarõ mearo coricacarõra ñi rꝝꝝ mearpũravꝝcarꝝꝝi cũináꝝoca paperaꝝoca ãmꝝꝝriꝝoca cãriáiyocare. Cairꝝcarũravꝝa toivaiꝝoca bateávũ. Aru diyoca jedeva tꝝꝝvai bieino mácarõ mateávũ yóre jꝝꝝrijoboyabea jãjariyabea siete paiyabeaque.

² Aru jãcasꝝ yꝝ cũináꝝcꝝ ángele parꝝcure jẽniari jãñre yávaino bꝝjinoque, yóre arĩ:

—¿Ñamema measꝝ baju burarĩ majicꝝ iyabea siete paiyabea jãjariyabeare, voasꝝꝝ iyoca cãriáiyocare? arĩ jẽniari jãme.

³ Æbenita cũináꝝcꝝ cꝝbeteame bꝝojarĩ voayꝝ diyabeare. Cavarõ mearocasꝝ cꝝbeteame. Ijãravꝝcasꝝ cꝝbeteame. Aru yaivꝝ bácaꝝꝝ ne carõcasꝝ máre cꝝbeteame. Cũináꝝcꝝ cꝝbeteame bꝝojarĩ voayꝝ diyabeare, jãcꝝꝝ diyocare.

⁴ Que baru yúcarũravꝝ ocasꝝ pare, ne eabe boje cũináꝝcꝝ measꝝ bajure, ñi voaquiyere ayꝝ diyabeare, jãcꝝꝝ diyocare.

⁵ Æbenita cũináꝝcꝝ ina veinticuatro paivꝝ bꝝcꝝvacasꝝ, yóre arĩ, soyáme yꝝre:

—Obejasꝝ mꝝ. Ñai parꝝcꝝ Judá ãmicꝝriyajubocasꝝ león ãmicꝝcꝝ yavipe ráꝝꝝ daibi. Ñai jabosꝝ David báꝝi pãramesꝝ measꝝ bajube ñ.

Érecabe javede vainí t̄ȳu b́acu āmenore jar̄varī. Que baru ũ mac̄ȳme burarī b̄ojaȳu iyabea siete paiyabea jājariyabeare aru voarī b̄ojaȳu diyoca cāriáiyocare, arī soȳáme ȳre.

⁶ Din̄m̄u jācac̄u cūinác̄u ovejajīc̄ure no jaboc̄u dobarō mearo coricacarō yebai ina yóvaic̄uvaiv̄u ar̄riv̄u aru ina veinticuatro paiv̄u b̄c̄va ne jēneboi. Boarī jar̄vaim̄u mác̄pe ārojac̄vacari núdeame ũ nore. Cúteame siete paijavaroa aru siete paid̄a ũi yacor̄a. Diedecabu ina siete paiv̄u J̄menijic̄u decova ũi daroimara mác̄v̄u cainoa joborōai.

⁷ Ņai ovejajīc̄u n̄ri ĩame diyoca cāriáiyocare űai dobac̄ure ũi p̄r̄u mearp̄rav̄car̄p̄re jocarī.

⁸ Ūi nore ĩyedeca, ina yóvaic̄uvaiv̄u ar̄riv̄u aru ina veinticuatro b̄c̄va máre p̄edarī űatutaima űai ovejajīc̄u jipocai. C̄vateima biabeiboare arpa āmic̄riboare ne p̄r̄u náre coapa. Aru c̄vateima joror̄a úruque d̄aid̄are mumij̄e buidíd̄are máre náre coapa. Jēvari soȳrī diedecabu yópe J̄menijic̄u p̄eva ne boroteiyere paiye áque.

⁹ Aru yópe arī, ȳriaima cūináro ȳriaino marore:

M̄recabu meac̄u baju. Que baru iyoca cāriáiyocare ĩni, jājariyabeare burarī b̄ojaiiv̄u m̄. Meac̄u bajubu, m̄re ne boarī jar̄vaȳe báque boje. M̄recabu bojedaȳu b́acu p̄evare mi jiveque ne vainí t̄rī āmeina teiyede jar̄varī, J̄menijic̄u p̄eva marajiyépe aȳu. Bojedarejaquemav̄u m̄ náre, caiyajuboa p̄eyajuboac̄v̄re, aru caicamua yávaic̄amuac̄v̄re, cainoa ĩmaroac̄v̄re, aru caijaborōac̄v̄re máre.

10 Epeivḡ mḡ náre, ne jabotenajiyere ayḡ máque aru ne memecarãjiyere ayḡ majeracḡ Jḡmenijicḡre sacerdotevare. Aru nárecabu jabotenajivḡ ijãravḡcavḡre, arĩ yḡriaima na.

11 Bedióva cojedeca jãcacḡ. Aru járiacacḡ obedivḡ ángeleva ne yávaiyede. Jabocḡi dobarõ mearo coricacarõ tarabḡteni ina yóvaicḡvaivḡ arḡrivḡre aru ina veinticuatro paivḡ bḡcḡvare máre ne dobarõa yóbore cḡteima ina ángeleva, tarabḡteni. Obedimillones baju bateima na.

12 Aru yópe arĩ, codoboboima:

Ñai ovejajĩcḡ, ne boarĩ jarḡvaimḡ mácḡvacari, meacḡ bajube. Que baru caivḡre mearore jíye jaivḡ úre. Yópe arĩ, coyjarãri na: “Érecabe caiye parḡéde cḡvacḡ, aru caiye cḡe upacḡ, caiyede coreóvayḡ, aru caiyede ðaiye majicḡ máre”. Que baru caivḡ pueðajarãri úre, mearore jíjarãri úre, aru torojḡede jíjarãri úre máre, aima na.

13 Aru járiacacḡ yḡ obedivḡ yḡriaivḡre. Caivḡ cavarõ mearo Jḡmenijicḡi cḡrḡcavḡ, aru caivḡ ijãravḡcavḡ, caivḡ yaivḡ bácvḡ ne cḡrḡcavḡ, aru caivḡ jia ḡraðacavḡ máre, caivḡ Jḡmenijicḡi cḡeðaimara yḡriaima, yópe arĩ:

—Ñai dobacḡre jabocḡi dobarõ mearo coricacarõra aru ñai ovejajĩcḡre máre, caivḡ mearore jínajarevḡ, aru náre pueðarãjarevḡ cainḡmḡa. Nárecabu pḡeno meara baju aru parḡrivḡ baju caivḡ pḡeno cainḡmḡa, arĩ yḡriaima na.

14 Ina yóvaicḡvaivḡ arḡrivḡ, “Quédecabu”, aima na. Aru ina veinticuatro paivḡ bḡcḡva

ñnatutaima, mearore jínajivũ ñai cūcure cainũmũa.

6

*Juan ñi coyũino iye siete paiyabea jãjariyabearã
(Mt 24.29; Mr 13.24-25; Lc 21.25; 23.30; Ap
11.13; 16.18, 20)*

¹ No yóbore, jãcacũ Cristore, ovejajĩcũ ne aimũre, burayũre cūináyabede iye siete paiyabea jãjariyabeaquede. Aru járiacacũ cūinácũ ina arũrivũcacũ ayũre ñi yávaino bũjinoque yóre ðro tũinore. Yóre arĩ, “Dajacũ”, áme ñ.

² Jãcacũ cūinácũ caballo bocure. Ñai tubacũ úra cūvacũ ñi tẽmutarabũre ñi pũrũi. Jĩmũ mateáme cūinátarabũ jĩrobũ adaitarabũre yóre ne jíyere ñai vainí tũyũre. Etame vainí tũyũ arevũre jocarĩ, aru vainí tũcũyũ máre.

³ Ñai ovejajĩcũ ñi buraiyede apreyabe jãjariyabede, járiacacũ apescũ ina arũrivũcacũre, “Dajacũ” ayũre.

⁴ Que aiyeda, etame apescũ caballo, jũacũ. Ñai tubacũ úra ãdamatede ðaicõjeimũ mateáme ijãravũcavũre, ne boarĩ jarũvarãjijere ayũ ne baju. Que teni cãrijimenore cūiné ðaicõjeimũ mateáme. Cũvateame cūináve boaicarove ñmũjũrivede.

⁵ No yóboi, ñai ovejajĩcũ ñi buraiyede apreyabe jãjariyabede, járiacacũ apescũ ina arũrivũcacũre, “Dajacũ” ayũre. Jãcacũ cūinácũ caballo ñemicure. Ñai tubacũ úra cūvateame cūináro dũcũéde corevainore ñi pũrũi.

⁶ Járiacacũ apeno yávainore yóre. Jápurateavũ ina yóvaicũvainũ arũrivũ jẽnebore. Yóre arĩ, coyũánũ:

—Cūinákilo quénora trigo ãmicue pãu ðaiye bojedarĩ eaino mávũ põescũ cūinájãravũre ñi memeiye

báque bojeque. Aru yóbecarrikilos quénora cebada ãmicuẽ pãu ðaiye bojeðarĩ eaino mávũ pðecu cũinájãravũre ãi memeiye báque bojeque. Ëbenita ãmedabejacũ olivo ãmicuricũ jẽidũa córore aru vino áyaicorore máre, arĩ соуѣáвѣ.

⁷ No yóboi, ñai ovejajĩcũ ãi buraiyede apreyabe jãjariyabede, járiacacũ apescũ ina apãrivũcacũre, “Dajacũ” ayũre.

⁸ Jãcacũ cũinácũ caballo cãrajũmecũre. Ñai tubacũ ára Yaino ãmicũcũ. Aru ãi yóbore dáme cũinácũ, Toabo cũimébo ãmicũcũ. Boarĩ jarũvaicõjeimara mateima ina obedivũ pðeva ijãravũcavũ. Caivũ ijãravũcavũ yóre yóvaicũvaivũ yajuboa teni, yóre cũináyajubocavũ boarĩ jarũvaicõjeimara mateima na boainoque, aru ãvúeque, duica ijíeque, aru ãimara jijecãrivũque máre.

⁹ No yóboi, ñai ovejajĩcũ ãi buraiyede apreyabe jãjariyabede, jãcacũ apenvũ yaivũ básavũ ne ãmene. Caivũ ina boarĩ jarũvaimara mácavũre ne соуѣiye báque boje Jũmenijicũi yávaiyede, ne ãmene jãcacũ yũ Jũmenijicũre jícaiyede juaiva cãchinoi. Dajocabevũva “Jãvemũ” arĩ соуѣrejaquemavũ Jesucristoi yávaiye méne.

¹⁰ Вѣjié codoboborĩ, yóre aima:

—Мѣ, ñaje jabocũ, caivũre cõjeñũ, meacũ baju, aru jãveque соуѣyũbu. ¿Joe baju corede ðacũyũrũ mѣ ñjare “Boropateivũbu mѣja”, mi aiyeta ijãravũcavũre Jesucristore jũ abevũre? ¿Aru joe baju corede ðacũyũrũ mѣ ñjare mi ñájine ðaiyeta náre ne boarĩ jarũvaiye báque boje ñjare? codoboborĩ aima na.

11 Ina yaivᵘ b́acavᵘ j́imara mateima ne cuitótecajea boricajeare. Aru soyᵘimara mateima iye ýavaiyede:

—Jabᵘóvajarā cāreja pᵘ ne boarᵘ jarᵘvaiyeta caivᵘ ina mᵘjevᵘ memecaivᵘre J́amenijicᵘre. Boarᵘ jarᵘvaimara marajárama mᵘjare, J́amenijicᵘi ýavaiyede soyᵘiye boje, járiaima na.

12 No yóboi, jácacᵘ ñai ovejajícᵘ ñi buraiyede areyabe jájariyabede. Pare cújivᵘ caino joborō. Aviá ñemiteame yópe pᵘeva ne doiyepe ñeminicajede, orájivᵘ yaivᵘ b́acavᵘre. Aru aviá ñamicacᵘ j́iacᵘ bajura bateáme yópe jiverpe.

13 Ina abiácova tᵘima cavarōre jocarᵘ, yópe jocᵘcᵘ j́eidᵘa tᵘiyere jocᵘcᵘre jocarᵘ ũmevᵘ pare jaruiyede.

14 No cavarō bíjavᵘ, yópe toivaiye báque bíjaiyere papeyocare cāriáriburu yóboi. Aru caicᵘa cāracᵘa, caiye j́javᵘa máre jarᵘvanᵘ die cᵘrōre jocarᵘ.

15 Dinᵘmᵘre caivᵘ jabova, aru cōjeivᵘ, churara-vai jabova, cᵘve cᵘvarivᵘ, parᵘrivᵘ, yebacavᵘ, aru yebacavᵘ āmevᵘ máre dupinanᵘima cāracobeá j́ivᵘi aru cāracᵘa ᵘracᵘa cāraboa j́eneboi máre.

16 Codoboborᵘ órejaima cāracᵘa ᵘracᵘare aru cāraboare máre, yópe arᵘ:

—Tᵘjacᵘari ñᵘjare. Yavejacᵘari ñᵘjare áre jocarᵘ, ñai dobacᵘre jabocᵘi dobarō mearo coricacarōra, ñi jámequiyepe aino ñᵘjare. Yavejacᵘari ñᵘjare áre jocarᵘ, ñai ovejajícᵘ jorojᵘni jáñᵘre.

17 Jave eaivᵘ ijāravᵘ parᵘrijāravᵘ, caivᵘ J́amenijicᵘre jᵘ abevᵘ ne ñájijāravᵘ. Ñame bᵘojaᵘ nímenama náre corᵘ, ñai jabocᵘi dobarō mearo

coricacarõi dobacure aru ñai ovejajĩcure máre, arĩ codoboboima na, jidurivũ.

7

Juan ãi coyũino ina ciento cuarenta y cuatro mil paivũ Israecavũrã

¹ No yõboi, jãcacũ yõvaicũvaivũ ángelevare nũrivure maje curijoborõ turũvai yõvaicũvaiturũva yebai na coapa. Japuicõjemeteima náre coapa iye yõvaicũvaiye ãmevũare ijãravũquede. Que teni japuicõjemeteima joborõre corũ, jia urãdare corũ, aru apescũ jocũcure corũ máre.

² Aru jãcacũ apescũ ángelede murĩ dayure aviá dainocapũravure jocarĩ. Cũvateame ãi purũ ñai Jũmenijicũ arũcũ ãi jãdovare ãainore ã jinare. Ñai ángele codoboboame, majicacũyũ apervũ yõvaicũvaivũ ángelevare, ina Jũmenijicũ parũéde jímara mácavure, ne ãmedare ãarãjiyere ayũ joborõre aru jia urãdare máre.

³ Yõpe arĩ, codoboboame:

—Ãmedabejarã cãreja yo joborõre, jia urãdare, aru jocũcure máre. Yéde ãmedabejarã purũ ñije jãdovaiye baquiyéta ina maje jabocũ Jũmenijicure memecaivure ne tũtũvarã náre coapa, jãdovarajivũ náre ã jinare, codoboborĩ áme ñai ángele.

⁴ Aru járiacacũ aipivũ ina obedivũ jãdovaimara mácavure ne tũtũvarã Jũmenijicũ jinape. Caiyã-juboa doce paiyãjuboa Israecavure jocarĩ ciento cuarenta y cuatro mil paivũ baju cáteimaða.

⁵ Judá bácvũ pãramenacavũ doce mil paivũ jãdovaimara mateimaða. Aru Rubén mácvũ

pāramenacavᵃ doce mil paivᵃ jǎđovaimara mateimaða. Gad bǎcᵃi pāramenacavᵃ doce mil paivᵃ jǎđovaimara mateimaða.

⁶ Aser bǎcᵃi pāramenacavᵃ doce mil paivᵃ jǎđovaimara mateimaða. Neftalí bǎcᵃi pāramenacavᵃ doce mil paivᵃ jǎđovaimara mateimaða. Aru Manasés bǎcᵃi pāramenacavᵃ doce mil paivᵃ jǎđovaimara mateimaða.

⁷ Simeón mǎcᵃi pāramenacavᵃ doce mil paivᵃ jǎđovaimara mateimaða. Leví bǎcᵃi pāramenacavᵃ doce mil paivᵃ jǎđovaimara mateimaða. Isacar bǎcᵃi pāramenacavᵃ doce mil paivᵃ jǎđovaimara mateimaða.

⁸ Aru Zabolón mǎcᵃi pāramenacavᵃ doce mil paivᵃ jǎđovaimara mateimaða. José bǎcᵃi pāramenacavᵃ doce mil paivᵃ jǎđovaimara mateimaða. Aru Benjamín mǎcᵃi pāramenacavᵃ doce mil paivᵃ jǎđovaimara mateimaða máre. Caivᵃ ina jǎđovaimara Jǔmenijicᵃ jinape ciento cuarenta y cuatro mil paivᵃ baju bateimaða na.

Juan ǎi coyᵃino ina obedivᵃ Jǔmenijicᵃ jina boricajeare doivᵃrǎ

(Mt 24.1; Mr 13.19; Jn 1.29; 4.10; 7.37; 10.1-16; 1 Jn 1.7; Ap 21.4)

⁹ No yóboi, jǎcacᵃ obedivᵃ baju pǔevare. Ne obedivᵃ cᵃe boje, ñame bᵃojarí corevabejebu náre. Caijaborǔacavᵃ, aru caiyajuboa pǔeyajuboacavᵃ, caicamua yávaicamuacavᵃ, aru caiĩmaroacavᵃ máre cáteima na. Núteima no jabocᵃi dobarǔ mearo coricacarǔ jipocai aru Cristo, ovejajícᵃ ne aimᵃ, ǎi jipocai máre. Caivᵃ ina doima ne cuitótecajea

boricajeare. Aru ɥɥmedɥa paiyede ɥɥvateima náre coapa ne pɥɥáí.

¹⁰ Yópe arí, bɥjíé coɔoboboima:

Maje jabocɥ Jãmenijicɥ, ñai dobacɥ jabocɥi do-
barõ mearo coricacarõra, meadayɥbe ma-
jare. Aru ñai ovejajĩcɥ máre meadayɥbe
majare, aima na.

¹¹ Caivɥ ina ángeleva núrivɥ ina veinticuatro
paivɥ bɥɥva ne yóboi, ina yóvaicɥvaivɥ apɥrivɥ
ne yóboi, no jabocɥi dobarõ mearo coricacarõ
yebai, mori tɥima ne jivare, mearore jínavivɥ
Jãmenijicɥre. No jabocɥi dobarõ mearo cori-
cacarõ jírocái mearore jíma Jãmenijicɥre.

¹² Yópe arí, mearore jíma úre:

Quédecabu. Maje jabocɥ Jãmenijicɥrecabe caivɥ ne
mearore jíɥɥ, aru ne torojɥre ɔaimɥ máre.
Érecabe caiyede coreóvaɥɥ. Caivɥ torojɥede
jíjarãri úre aru pueɔajarãri úre. Érecabe
caiye paɥéde ɥɥvacɥ aru caiye méne ɔaiye
majicɥ máre caivɥɥna. Quédecabu, aima na.

¹³ Aru cūinácɥ nácasɥ, ina veinticuatro paivɥ
bɥɥvacasɥ, yópe arí, jěniari jáme yɥre:

—¿Ñamema ina pɔeva doivɥ ne cuitótecajea bori-
cajeare? ¿Árocavɥba na? jěniari jáme yɥre.

¹⁴ Yópe arí, coɥɥcasɥ úre:

—Mɥ, jí jabocɥ, majibevɥ yɥ. Mɥrecabu
coreóvaɥɥ náre, acasɥ yɥ.

Aru coɥáame yɥre:

—Nárecabu paɥivɥ bácasɥ ne ñájiye báquede
pɥeno ɥrarõ baju. Joaquemavɥ ne cuitótecajeare,
bore ɔarãjivɥ ɔicajeare ñai ovejajĩcɥi jiveque.

15 Que baru núrivabu Jāmenijicū jabocūi dobarō mearo jipocai. Memecaivabu ūre ūi cūrami jívai jāravure aru ñamine máre. Ñai dobacū jabocūi do-barō mearo coricacarōra jāri corecūyume náre ūi cūe boje náque.

16 Aipinūmū ñājimenama na āvūéna. Aru aipinūmū cūiñómebu náre máre. Aipinūmū aviá bórī ěmecūbe náre. Aru aipinūmū toaijino máre cārijovamebu náre.

17 Nópe baquiyébu ñai ovejajīcū cūcū jabocūi do-barō mearo coricacarō yebai dobacū ūi jāri cor-eiye boje náre. Jipocatecūyume náre oco apūre đaioco pīaróino cārōi. Tūrecūyume caiye oride ne yacorūare. Aru torojūre đascūyume náre cainūmūa, arī coyūáme ñai bucūcū yūre.

8

Juan ūi coyūino pinidūcayabe jājariyabena (Ap 5.8; 11.19; 16.18)

1 No yóboi Cristo, ovejajīcū ne aimū, burame apreyabe pinidūcayabe jājariyabede diyoca cāriáiyocare jocarī. Ěi buraiyede diyabede, ye yávaino jápurabeni, caivū bi aima no cavarō mearo Jāmenijicūi cārōi coricaorare.

2 Aru jācacū ina siete paivū ángeleva núrívure Jāmenijicūi jipocai. Jímara mateima siete paiyoa japuiyoare trompeta āmicūriyoare náre coapa.

3 Apescū ángele dáme. Cūvateame ūi pūgūi cūināru jororū úruque đaidūre mumijūede adaidūre. Darī, núteame Jāmenijicūare jícaiyede juaiva jipocai. Jímū mateáme ū ěre mumijūede, ūi jícaquiyere ayū caivū

Jãmenijicai p̃õeva ne boroteiyede úque. Que teni jime diede Jãmenijicare iva juaiva úruque ðaivarã Jãmenijicu jabocai dobarõ mearo jipocai.

⁴ Iye mumijue ðiyede, bico m̃aṽu Jãmenijicu jipocai ñai ángelei p̃ur̃ure jocarĩ. M̃aṽu Jãmenijicai p̃õeva ne boroteiyede úque.

⁵ Aru ñai ángele ñavari buiváme idu jororure toatũchia, ãi ñno mácarõre Jãmenijicare jícaiyede juaivare jocarĩ. Buivárĩburu yóboi, ðavame didure joborõi. ði ðavaiyede didure õpo t̃aṽũ, yávaino bujino jápurateavũ, yaroino cojiteavũ, aru joborõ máre cújavũ.

Juan ãi coyino iye siete paiyoa japuiyoa trompeta ãmicuriyoarã

⁶ Dinamure ina siete paiṽu ángeleva c̃variṽu siete paiyoa japuiyoare trompeta ãmicuriyoare meadaima, japurãjiṽu diyoáre.

⁷ Cũinác̃u ángele nác̃u mamar̃um̃ac̃u japuáme mamar̃um̃u ãi japuiyore. ði japuiyede, ocavũ jãjaro yópe cãrajiboare, aru toabo jiveque ocainore t̃aṽũ joborõi. Yópe yóbec̃ue coavaiyere caino joborõre, cũináro iye yóbec̃uecarõ ðni bíjavũ. Caiye yóbec̃uric̃ua joc̃uc̃ua curĩ, cũinác̃u ðni bíjavũ. Aru yópe yóbec̃ue coavaiyere caiye cõriá jãmenicõria máre, cũináro iye yóbec̃uecarõ, ðni bíjavũ.

⁸ Aru cũinác̃u yóboc̃u ángele japuáme ãi japuiyore. ði japuiyede, cũinác̃u cãrac̃u urac̃upe paic̃u, ðic̃u toaque ðavaic̃u mateávũ jia uraðai. Yópe yóbec̃ue coavaiyere caiya jia uraðare, cũináro iye yóbec̃uecarõ jiveteavũ.

9 Caiṽ yóbecurã arurivṽ jia uradacavṽ curivṽ, cūinácṽ yaiáme. Aru caiye yóbecuricūa jiađocūa uracūa cṽe, cūinácū bíjavũ.

10 Aru purarãi yóbocasṽ ángele japuáme ũi japuiyore. Ũi japuiyede, cūinácṽ abiácorṽ uracṽ uruṽ tṽame yóre cãmavepe cavarõre jocarĩ. Caiye yóbecuriga jia curiyare, cūinádare tṽame ñai abiácorṽ uracṽ. Aru cainoa yóbecurã oco pĩaróinoa curõare máre, cūinárore tṽame ũ.

11 Jãmecṽ ãmicṽteame ñai abiácorṽ. Yóre yóbecṽe coavaiyere caiye oco ũcuiocore, cūináro iye yóbecṽecarõ jãmeteavũ. Obedivṽ pṽeva yaima, ina ũcuiṽ bácavṽ die oco jãmene.

12 Aru yóbecurãi yóbocasṽ ángele japuáme ũi japuiyore. Ũi japuiyede ñai aviá yóbecṽe coavaiyere úre, cūinára iye yóbecṽecarõ ãmedaino mateávũ. Quédeca vaiávũ ñai aviá ñamicacure aru ina abiácovare máre. Cūináro ne yóbecṽecarõ ãmedaino mateávũ náre coapa. Que baru caiṽ ina yóre yóbecṽe coavaiyere náre, cūináro iye yóbecṽecarõ ñemiteavũ náre coapa. Yóvaicṽvaiora jãravure ñai aviá bóbeteame. Aru yóvaicṽvaiora ñamine ina ñamicavṽ máre pṽometeima.

13 Aru jãcasṽ cūinácṽ míyavipe ráyure, águila ãmicṽcure. Vṽṽṽ bateáme pare ũmũi, cavarõ corica bajui, aviá ũi curõi jãravṽ corica bajui. Járiacasṽ ũi yóre ainore yávaino bṽjinoque:

—Āmeno bajutamu. Ina areṽṽ yóbecurã ángeleva ne japurãjijede ne japuiyoare āmeno baju vaiquiyebu ijãravṽcavṽ Jesúre jṽ abevure, arĩ codoboboame ũ.

9

¹ Aru yóvaicuvaiivni yóbocasu ángele japuáme ñi japiyore. Ñi japiyede, jácasu cūinácu ángele abiácorupe árojacu tɔyɔ bácure cavarõre jocarĩ pu joborõita. Jímɔ mateáme llavede, voacɔyɔ ecoino ñmɔjericobede abujuva ne napini coreinoi ecoinore.

² Ñai abiácoru voame no ñmɔjericobe ecoinore. Ñi voaiyede nore, toabico etavũ dicobede jocarĩ. Yópe toabo ɔrarõ uruiyede bico ɔrarõ etaiyepes bateávũ die toabico. Aru die toabico ñemié ture dávũ aviá ñi boiyede aru ñmevare máre.

³ Aru no toabico jocarĩ mujuñuva darĩ ñmeima joborõita. Ina mujuñuva parúede jímara mateima, dorenajivɔ yópe muriva joborõcavupe.

⁴ Ñmedaicõjememara mateima caiye cõriáre, caicɔa jocɔɔare, aru caiye ape pñaiyede máre. Quénora ina jádovamemara mácavure ne tūtavarã jūmenijicɔ jinape quévɔra ñájine ñaicõjeimara mateima ina mujuñuva.

⁵ Ñbenita boarĩ jarɔvaicõjememara mateima ina ne dorenajimarare. Quénora ñájine ñaicõjeimara mateima náre cūinárupupe paiaviava baju. Ina ne doreimara ñájima yópe põescɔi ñájiyepes muri doreiyede.

⁶ Ina ne doreimara ñájinajarama pare ñnijāravɔa baquiyéde. Ne ñmei ñájiyepes bojes, yayurājarama na. Ñbenita yaino jēmequiyebu náre.

⁷ Ina mujuñuva árojateima yópe caballova meadaimara mácavɔ boarñɔrajivupe. Ne jipobɔi cɔvateima náre coapa apede yópe jipobɔ adaitarabɔa úruque ñaitarabɔape. Aru ne jiva náre coapa ñmɔvai jivape árojateavũ.

⁸ Ne poða náre coapa nomivai poðape ãrojateavũ. Aru ne cõriá máre león ãmicuñũ ãimacuñũ yavipe ráyuñi cõriápe ãrojateavũ.

⁹ Ne ñarebare cõvateima náre coapa apede yópe cõmaicajea tãucajeape paiyede. Ne caveá máre bujiteavũ yópe põeva boarãñivũ jãturuicũa caballovaque cúyaivũ bujiépe.

¹⁰ Ne pĩcomua náre coapa muri pĩcomupe ãrojateavũ. Aru doreima yópe muri ãi doreiyepe. Ne pĩcomuaque ñájine ðarĩ majiteima põevare cõinárũre paiaviava baju.

¹¹ Ina mujuñuva ne jabocuñũ cãteame. Æ mateáme ñai ángele jãri coreyuñũ dicobe ãmũjũricobede. Hebreovai yávaicamuaque Abadón ãmicubi. Aru griegovai yávaicamuaque Apolión ãmicubi. Que aino põevare, ñájine ðayuñũ aiyuñũõtamũ.

¹² Que teiyede, cõináro ñájiovaino vaiávũ. Æbenita pũcarõa jañvũ cãreja.

¹³ No yóboi, cõinárũre paiyvũ yóbocasũ ángele jaruáme ãi jaruivore. Æi jaruivore, járiacacuñũ yũ cõinácũ ãi yávainore. No yávaino etavũ Jũmenijicũre jícaiyede juaiva úruque ðaivare jocarĩ. Diva Jũmenijicũ jipocai cãrivai yóvaicũvaitõbũare jocarĩ etavũ no yávaino.

¹⁴ Yópe arĩ, coyuñãvũ no yávaino ñai ángele ãi jaruivore cõvacũre:

—Jodejacũ ina yóvaicũvaivũ ángelevare buõimara mácavũre jia uraða Éufrates ãmicũriya yebai, arĩ coyuñãvũ.

¹⁵ Que baru ina yóvaicũvaivũ ángeleva jodeimara mateima. Meaðaimara mácavũ batequémavũ, boarĩ jarũvarãjivũ obedivũ põeva ijãravũcavũre.

Caivᵛ yajubo cᵛrivᵛpe yóbescᵛrãque cūinácᵛre boarĩ jarᵛvarãjivᵛ bateima na. Meadaimara mácvᵛ batequémavᵛ nópe đarãjivᵛva cūináora beoiorare, cūinájāravᵛ beoijāravᵛre, cūinácv aviá beoiaviare, aru cūinácvᵛ beoiᵛjᵛre máre.

16 Járiacacᵛ yᵛ aipivᵛ churarava caballovã tubarivᵛ daivᵛre. Caivᵛ ne obeno doscientos mil-lones paivᵛ cúteimađa na.

17 Yópe decoboainope jãcacᵛ ina caballovare aru nára tubarivᵛre máre. Ne ñarebare cᵛvateima náre coapa cūmaicajea tãucajeare. Jūaro baju toape, jūmeno cavarõpe, aru cārajᵛmeno azufrepe máre jãcacᵛ yᵛ ne cūmaicajeare. Ina caballova ne jipovᵛa yópe león āmicᵛcv āimacᵛ yavipe ráyᵛi jipovᵛre bateávᵛ. Aru ne jijecamua-re jocarĩ etavᵛ toa, bico, aru azufrede máre.

18 Iye toa, bico, aru azufreque máre boarĩ jarᵛvaima na obedivᵛ pᵛeva ijāravᵛcavᵛre. Caivᵛ yóbescᵛrã cᵛrivᵛ, cūinácv nácavᵛre boarĩ jarᵛvaima ina caballova.

19 Ne boarĩ jarᵛvaiye parᵛé cúteavᵛ ne jijecamui aru ne pĩcomui máre. Ne pĩcomua yópe āđavape bateávᵛ. Ne pĩcomuaque cūima pᵛevare yópe āđavai cūiyere, ijide đarãjivᵛ náre.

20 Caiye iye vainíburu yóbore, ina pᵛeva ijāravᵛcavᵛ yaibévᵛ bācvᵛ cāreja ye jarᵛvaiyᵛbeteima na ne pᵛeimara mácvᵛre. Quénora dajocabeteima ne mearore jíyede abujuvare. Aru dajocabeteima ne mearore jíyede pᵛeimara mácvᵛre. Ina pᵛeimara mácvᵛ pᵛeva ne đaimara mácvᵛbu úruque, aru plataque, bronzeque, cāraoaque, aru jocᵛcᵛaque máre. Nárecabu yéde jārĩ majibevᵛ aru járiarĩ majibevᵛ.

Aru cuiꝯu máre bꝯoꝯabema.

²¹ Aru chĩomeꝯu, ne ãmeina teiyede jarꝯvaiꝯubeꝯu, oatꝯvabeteima ne ðaiyede. Dajocabeteima ne boarĩ jarꝯvaiyede pðevare, ne yavié teiyede, ne ãmeina ðaiyede areꝯuꝯue némarebꝯcꝯva ãmeꝯuꝯue, aru ne ñavaiyede máre.

10

*Juan ñi coꝯuĩno ángeleña ñai cꝯvasꝯrã quĩjiyoca papeꝯayoca cãriáiyocare
(Hch 4.24)*

¹ No yóboi, jáscacꝯu apꝯcꝯu ángele pꝯꝯcꝯre, êmeñare cavarõ mearo Jũmenijicꝯi cꝯrõre jocarĩ. Cũinábꝯo ocoꝯenibꝯo cũtavꝯu úre. Cũinácꝯu náme cáteame ñi jĩꝯꝯu pꝯeꝯoi. Ëĩ jiva pðeóavꝯu yóꝯe aviái pðeoiꝯere. Aru ñi ãraðoa yóꝯe edivea uruiꝯere toaꝯue ãrojae mateávũ.

² Cꝯvateame ñi pꝯꝯuĩ cũináyoca quĩjiyoca papeꝯayoca cãriáiyocare. Diyoca voaiyoca bácarõ mateávũ. Núteame ñi cꝯboba meapũꝯavꝯcꝯcꝯbobaꝯue jáa ɱraðai aru ñi cꝯboba cãꝯꝯũꝯavꝯcꝯcꝯbobaꝯue joborõi.

³ Coðoboboame yávaino bꝯjinoꝯue yóꝯe león ãmicꝯcꝯu ãimacꝯu yavĩꝯe pꝯáyꝯi coðoboboiꝯere. Ëĩ coðoboborĩburu yóbore, jáꝯiacacꝯu siete painoa õꝯo tũinoare.

⁴ Õꝯo tũĩĩburu yóboi, toivajꝯꝯocꝯu batecáꝯu ne yávainore. Ëbenita jáꝯiacacꝯu areꝯo yávaino cavarõ mearo Jũmenijicꝯi cꝯrõre jocarĩ. Yóꝯe arĩ, coꝯuávũ yꝯre:

—No yávainore, siete painoa õꝯo tũino coꝯuĩno mácarõre mãre toivabejacꝯu mꝯ. Yavejacꝯu caivꝯre jocarĩ ne coꝯuĩno mácarõre, arĩ coꝯuávũ yꝯre.

5 Dinumare ñai ángele, ji jãimɔ mácsɔ núcsɔre jia ɔraðai aru joborõi máre, jãtɔóame ñi pɔrɔ mearũravɔsarɔrɔre cavarõ mearo Jũmenijicsɔi sɔrõi. Aru yóre arĩ, sɔyáame:

6 —Jũmenijicsɔrecabe arɔcsɔ cainɔtɔa. Ɛrecabe sɔedayɔ básɔ cavarõre aru caivɔ cavarõcsavɔre aru caiye cavarõquede máre, aru joborõre aru caivɔ joborõcsavɔre aru caiye joborõquede máre, aru jia ɔraðare aru caivɔ jia ɔraðacavɔre aru caiye jia ɔraðaquede máre. Ñai Jũmenijicsɔ ðare ðajacsɔrĩ yóre ji aiyere: Napini corequiye sɔbejaðeni. Jãravɔ cũiquiyebu.

7 Quénora apɔcsɔ ángele, ina siete paivɔ pinidɔcsɔ, ñi japurĩ bɔiyede ñi jarpuyore, Jũmenijicsɔ ðacsɔyɔtɔe yóre ñi ðápaiye báquedepɔca. Ɖacsɔyɔtɔe yóre ñi jãðovameno mácarõre jipocamia ñi sɔyɔiyɔe báquede ina ñi yávaiyede sɔyɔsairõeva mácsavɔ ẽre memecaivɔ básavɔre, arĩ sɔyáame ñai ángele.

8 Dinumare járiacsɔ bediõva cojedɔca no yávainore, ji jápaiye báquede cavarõ mearo Jũmenijicsɔi sɔrõre jocarĩ. Yóre arĩ, sɔyáavũ yure:

—Ĩcsɔɔjacsɔ diyoca quĩjiyoca papɔrayoca cãriáiyoca voaiyocare ñai ángele núcsɔ jia ɔraðai aru joborõi máre ñi pɔrɔre jocarĩ, arĩ sɔyáavũ yure.

9 Que baru ñai ángele yebai nari jẽniacsɔ, ñi jíquiyere ayɔ yure diyoca quĩjiyocare. Aru ẽsarũravɔ áme yure:

—Iyocare ñni ãjacsɔ. Jũmetequiyebu mi yapibɔi. Ɛbenita mi jiejacumure mumicorope ẽmijɔquiyebu, áme yure.

¹⁰ Diyoca quĩjiyocare ĩcasu ũi pũũre jocarĩ. Aru ãcasu yũ. Mumĩcoro ěmijũere dápurateavũ ji jĩ-jecamure. Ŭbenita jãũóriburu yóboi jũmeteavũ ji yarĩbũre.

¹¹ Dinũmũre soyũima yũre, yóre arĩ:

—Jãvũ mũre mi Jũmenijĩcũi yávaiyede soyũcaquiyere sojedeca ina obedivũ ĩmaroacavũrã, aru pũeyajuboacavũrã, yávaicamũacavũrã, aru jabovãrã máre, arĩ soyũima yũre.

11

*Juan ũi soyũino ina pũsarã soyũcaipũẽvara
(Lc 21.24; Ap 6.12; 8.5; 13.5-7; 16.18-21; 17.8)*

¹ Maje jabocu jĩame yũre cũinãdo corevaiyore yóre abojĩyore paĩyore. Aru soyũãme yũre, yóre arĩ:

—Corevacũũjascũ mũ Jũmenijĩcũi cũramine, aru ũre jíciyede juaivare aru ina mearore jívũre ũre pore máre.

² Ŭbenita corevabejascũ tãibũre Jũmenijĩcũi cũrami jedevare, judĩova ãnevũre jíno mácarõre. Ina judĩova ãnevũ bíjarorãjarama no ĩmaro Jũmenijĩcũi jinore cuarenta y dos paĩaviava baju.

³ Aru yũ jarocũyũtu pũsarã ũmũvare, ne soyũsarãjiyere ayũ yũrã arevũre mil doscientos sesenta paĩjãravũa baju pũ arevũ náre boarĩ jarũvaiyeta. Ina pũsarã dorãjarama cuitótecajearo yóre pũeva ne doiyere orãjivũ yaivũ bãcavũre, arĩ soyũãme yũre.

⁴ Ina pũsarã soyũcaivũ ũra, jẽvari soyũrĩ nárecabu ĩcũã pũcasũa jocũcũa olivo ãmicũrĩcũa ijãravũcavũi jabocu jírosarã cũrĩcũare paivũ.

Aru jēvari соуғиғи nárecabu ijaraboa рұсаजारабоя рѐоибна тѳоижарабоя ijāравнсаvнi jabоcн jipосарā сarijaraboape paivн máre.

⁵ Асн рѐесн ѳи ѳájine ѳaiуғиғидуру náre, toa etarī ne jijecamure jocarī ēni b́jaroquiyebu ne mau-vare. Que baru nópe yainájarama ѳame ѳájine ѳaiуғиғидуivн ina рұсарāre.

⁶ Ina рұсарā рағнэ сvваривнбу ocabede ѳarī бвожарājivн ne соуғиyedeca cāreja Jūmenijicнrā. Aru рағнэ сvваривнбу jivetede ѳaivн бвожарājivн oco р́арóinoare. Aru duica ijié сvге ѳaivн бвожарājivнбу máre ijāравнсаvнre aipino ne ғрѐpe.

⁷ Ina рұсарā ne бвожаййеде ne соуғиyеде, ѳai āimacн jijecнcн āmecн тнғн ѳмнjарicобеде jocarī āđamatecнyнme náre. Āđamateni, vaini тarī, boarī jarнvacнyнme náre.

⁸ Yaivн бáсавн ne bajuá báque снquiyebu ғrarō ĩmarоcamara, ne Jesucristore boarī jarнvaiĩmaroi, ne рѐvaiye báquede úre jосcнjaravena. Diĩmarore рѐeva adama “Sodoma” aru “Egipto” máre, ne jāđovarajiyere aivн aipe āmeno ārojarore no ĩmarore.

⁹ Cainoa ĩmarоacавн, aru caiyajuboa рѐeyajubоacавн, саicамua yávaicамuacавн, aru caijaborōacавн máre jārajarama ina yaivн бáсавн ne bajuá báquede yóbecнrijāравнa corica bajureca. Yuarī jarнvaiсđjemenajarama na ne bajuá báquede.

¹⁰ Ijāравнсаvн Jesucristore jн abevн torojнrājarama ina рұсарā ne yaiye boje. Ina рұсарā Jūmenijicнi yávaiyеде соуғсаipѐeva máсавн ne ѳájine ѳaiye báque boje pare ijāравнсаvн рѐevare, náсарūравн torojнve teni jínajarama ne

bojescubeda jíuñede ne baju.

11 Ëbenita yóbescurijãravna corica bajureca cãreja pore curĩburu yóboi, Jãmenijicũ náre nacovari yainore jaravari, arure ãaquemavũ náre cojedeca. Que baru nasajaima ina rucarã. Aru caivũ ina jãivũ bãsavũ nasajaiuvũre sucumaima pare.

12 Dinũmũre ina rucarã Jãmenijicũi yãvaiyede soyũcaipõeva járiaima areno yãvainore bũjinoque, yóre ainore cavarõ mearo Jãmenijicũi curõre jocarĩ:

—Mũri dajarã yui, ávũ náre.

Ne mauvai jãiyedeca náre, mũri nuima ina rucarã ocopeniboque rũ cavarõ mearo Jãmenijicũi curõita.

13 Aru dinũmũiareca joborõ cújivã pare. Yóre caipũcarũũare paiye coavaiyere caino no ãmarore, cũinãro iye caipũcarũũare paiyecarõ bíjavã. Aru siete mil baju põeva yaima no joborõ cújiye boje. Caivũ arevũ diĩmarocavũ arũivũ cãreja sucumaima pare aru mearore jíma ñai Jãmenijicũ cavarõ mearocavũre.

14 Que teniburu yóbore, rucarõa ñãjiovainoa vaiãvã caride. Ëbenita cũinãro javũ cãreja. Maumejiena vaiquíyebu no.

Juan ñi soyũno siete ángeleva pinidũcasũi jaruiyena ñi jaruiyo trompeta ãmicũriyore

15 No yóboi, arecũ ángele, ina siete paivũ pinidũcasũ, jaruãme ñi jaruiyore. Ëi jaruiyede, yóre arĩ, soyũima obedivũ cavarõ mearo Jãmenijicũi curõsavũ bũjiéque:

Caride maje jabocꝝ Cristoque jaboteivꝝbu caivꝝ
ijāravꝝsavꝝre. Aru úrecabe jabotecꝝꝝꝝ
cainꝝꝝꝝ, arĩ soyꝝima na.

¹⁶ Dinꝝꝝꝝre ina veinticuatro paivꝝ bucꝝꝝva
dobarivꝝ jabovai dobarða mearoai Jūmenijicꝝi
jipocai joborðita mori tꝝrĩ mearore jíma úre.

¹⁷ Que teni yópe arĩ, soyꝝima:

Mꝝ, ñꝝje jabocꝝ Jūmenijicꝝ, paꝝꝝꝝ caivꝝ pꝝeno,
cꝝꝝꝝ caride aru cꝝꝝꝝ báꝝꝝ javede, torojꝝede
jívꝝbu mꝝre. Mꝝrecabu jaboteni búꝝꝝ
caivꝝ pðevare mi paꝝꝝé ꝝreque. Que baru
torojꝝede jívꝝbu mꝝre.

¹⁸ Eaiꝝꝝ yo jāravꝝ mi jāðovaijāravꝝ mi jorojĩni
jāiyede pðeva ne āmeina teiye boje. Eaiꝝꝝ yo jāravꝝ
mi jāri corevaijāravꝝ caivꝝ ina yaivꝝ báꝝꝝꝝre ne
ðaiye báꝝꝝede. Que baru caivꝝ ijāravꝝsavꝝ mꝝre
jꝝ abevꝝ jijateima pare. Caride eaiꝝꝝ yo jāravꝝ mi
bojedaijāravꝝ pðevare ne ðaiye báꝝꝝe bojede. Me
bojedacꝝñꝝꝝꝝ mꝝ caivꝝ mꝝre memecaivꝝre, ina
mi yávaiyede soyꝝcaipðevare aru mi pðevare, ina
mꝝre pueðaiꝝꝝre máre, quĩjinare aru bucꝝꝝvare
máre. Aru bíjaroquijivꝝ mꝝ caivꝝ ina ijāravꝝsavꝝ
aprevꝝre ñájine ðaiꝝꝝre, arĩ soyꝝima na.

¹⁹ No yóboi, Jūmenijicꝝi cꝝꝝꝝꝝ, cavarð mearo ĩi
cꝝꝝꝝi cꝝꝝĩñꝝꝝꝝ voavũ. Nore jāino mateávũ ānitðꝝꝝ
ina judíovai adaitðꝝꝝꝝre iveá cꝝꝝꝝꝝre Jūmenijicꝝ
“Yópe ðacacꝝꝝꝝꝝꝝꝝ yꝝ mꝝjare”, ĩi arĩ toivaiye
báꝝꝝe cꝝꝝĩtðꝝꝝꝝre. Aru yaroino cojiteavũ, yávaino
bꝝjino jápurateavũ, ðꝝo tꝝꝝavũ, joborð cújivavũ, aru
ocaino jājaro yópe cꝝꝝrajiboape tꝝꝝavũ máre.

*Juan ñi coyũino nomióra aru ãijuacũrã máre
(Lc 10.18; Jud 9)*

¹ No yóboi, cūináro jáđovaino ɱrarõ jároteavũ cavarõi. Jároteaco cūináco nomió cūmaimo máco aviáque yópe cuitótecajede cūmaiyepe. Núteaco aviá ñamicacu p̄enora. Ōi jipobũi cúteavũ jipobũ adaitarabũ doce paivũ abiácovaque.

² Micaco, j̄edocũvacođo bateáco maumejiena. Que baru pare odo bateáco, ðre ijíe boje.

³ Aru jáscacu. Apeno jáđovaino ɱrarõ jároteavũ cavarõi. Jároteame cūinácu ãijuacu ɱracu baju. Siete paibũa jipobũa c̄acu bateáme caip̄ucap̄ũɱare paijavaroaque. Cúteavũ ñi jipobũa coapa cūinátarabũ jipobũ adaitarabũ.

⁴ Ūi p̄icomuque jabũboame obedivũ abiácovare cavarõre jocarĩ p̄ joborõita. Caivũ yóbecũrã abiácova c̄rivũ, cūinácare jabũborĩ t̄are đáme ñ joborõita. Ñai ãijuacu mauteame ico nomió jipocai, ãcũyũ ði j̄edocũvacojimũre mama p̄ðeteyũa.

⁵ Ico nomió j̄edocũvateaco mamacu ũm̄jic̄are, jabotecũyũre caivũ p̄ðevare paɱéque, yópe ñi c̄vajuroepe abođo t̄auque đaiyore. Que baru ñame đabejebu yópe ñi cõjeiyere. Ūbenita ñai j̄edocũ ñni n̄vaimũ mateáme p̄ J̄ũmenijic̄u yebaita, jabocũi dobarõ mearoita.

⁶ Aru ico nomió dupini n̄caco p̄ðesc̄benoi, J̄ũmenijic̄ui ðre meadacaino mácarõi. Nore ãiye jímo macođóme õ mil doscientos sesenta paijãravũa baju.

⁷ No yóboi, ãdamateino mateávũ cavarõ mearo J̄ũmenijic̄ui c̄rõi. Ángelevai jabocũ ñi ãmiá Miguel ñi Ángelevaque ãdamateame ñai ãijuac̄ure. Aru

ñai ãijuacũ máre ãi ángelevaque ãdamateniduame Miguejãre copũ.

⁸ Ëbenita ãijuacũjãcapũravũ ye vainí tũbeteima na, Miguejãcapũravũre. Que baru ãijuacũjãre cavarõ mearo Jũmenijicũi curõre mauteicõjememara mateima na cãreja.

⁹ Que baru ñai ãijuacũ uracũ ne jaetovaimũ mateáme cavarõ mearo Jũmenijicũi curõre jocarĩ. Ërecabe ãñũ ãijuacũ javecasũ ãi ãmiá Satanás, abujuvai jabocũ. Ërecabe jũjovayũ caivũ ijãravũcavũre. Ë ãi ángelevaque, nárecabu ãi jaetovaimara mácavũ cavarõ mearo Jũmenijicũi curõre jocarĩ rũ jaborõita.

¹⁰ Dinũmũre járiacacũ apeno yávainore bũjinoque, yõpe ainore cavarõ mearo Jũmenijicũi curõre jocarĩ:

—Caride jave eaiũ Jũmenijicũi meadãijãravũ põevare. Jũmenijicũ jãðovaimi ãi paruéque ãi jaboteiyede. Cristo máre jãðovaimi ãi paruéde. Caride jaetovaimũme cavarõ mearo Jũmenijicũi curõre jocarĩ abujuvai jabocũ, ñai boro coyũrĩ adãipõecũ básũ majevũ Jesucristore jũ aipõevare. Jipocamia ñai núcũ bateáme Jũmenijicũ jipocãi, boro coyũrĩ adacũyũ náre jãravũre aru ñamine máre.

¹¹ Cristo, ñai ovejãjicũ ne aimũ, ãi jive meiyede báqueque bojedarejaquemavũ majevũ Jesucristore jũ aipõevare ne ãmeina teiyede. Ne jũ aiyequede vainí tũyama ñai abujuvai jabocũre. Aru coyũima Jũmenijicũi yávaiyede dajocabevũva “Jãvemũ” ne aiyede Jesucristoi yávaiye méne. Aru iye ne yávaiye méne coyũiyequede máre vainí tũyama ñai abuju-

vai jabocure. Boarĩ jaravarãjimaravacari ne nópe bueiye boje Cristo jiede, nácapũravu buede nuivũ bateima ã jiede dajocabevuva. Que baru jecubeni ne baju aruède ijãravu, jidubevuva napini cor-eima ne yainájinore. Que baru boro couũĩ adaino cubevu náre coru caride.

12 Que baru torojue cuquiye bu cavarõ mearo Jãmenijicũ curõ. Torojũarã mũa cavarõ mearo Jãmenijicũ curõsavu. Ubenita pare chĩorajarama ijãravu savu, ina joborõ curivũ aru ina jia uradai curivũ máre. Nãai abujuvai jabocu ãmeimi mũje yebai jarayu baju, ãi coreóvayie boje maumejiena ñájisuyue.

Nópe járiacacu yu.

13 Nãai ãijuacu ãi coreóvayiede ãi baju ne jaetovaimũ mácure joborõita, cujuáme ico nomióre, matacure juedocuvaco bácore.

14 Ubenita õcapũravu jĩmo mateáco ruacacavea, míyavipe águila amicũci caveáre, vucodo põcubenoĩ, Jãmenijicũ õre jĩno mácarõre õi curõita ãijuacure jocarĩ joaita. Nore ãiye jíye jauquiye bateávũ õre yóbecurijua aru arẽju corica baji.

15 Dinũmũre ñai ãijuacucapũravu jẽcuturi japurĩ jaroáme urarõ ocure ãi jijecamure jocarĩ yóre jiare, õi mũicojiyere arĩduyu õre, õi bíjacojiyere arĩduyu.

16 Ubenita yo joborõ cadateavũ õre. Yo joborõ jãruóiyere dãnũ iye urarõ ocure, ñai ãijuacũ jẽcuturi japurĩ jaroíye báquede.

17 Que baru ñai ãijuacu pare jijateyu õre, adamatecunũame caivũ arevũ õi pãramenaque coru. Nárecabu caivũ ina ju aivũ Jãmenijicũ

ɗaicojeyede aru dajocabevuwa coyivɩ Jesús ñi yávaiyede jávene pɩ arevɩ náre boarĩ jarɩvaiyeta.

¹⁸ Aru ñai ãijuacu núscɩname êpacũra jia uraɗa êcarɩi.

13

*Juan ñi coyivɩno ina pɩcarã ãimara jijecɩrivɩrã
(Mt 24.24; 2 Ts 2.9-10; Ap 3.5; 17.3, 7-12)*

¹ Dinɩmɩre jáscacu cũinácɩ ãme ãimacu jijecɩcure mɩri dayɩre jia uraɗare jocarĩ. Siete paibɩa jipobɩa cɩcɩ bateáme caipɩsarɩɩɩre paijavaroaque. Cúteavũ ñi javarɩa coara cũinátarabɩ jipobɩ adaitarabɩ aru ñi jipobɩa coara ãmiá ãmeãmiare toivaino mácarõ. No ãmiá cojubeteavũ jumenijicure.

² Ñai ji jáimɩ yóre ãrojateame: Yavipe ráyɩ bateáme ñi baju. Ɛi cɩboba miei cɩbobare bateávũ. Aru ñi jijecamu ãimacu jijecɩcɩ león ãmicɩcɩi jijecamure bateávũ. Ñai ãijuacu jiane ñi paguéde ñai ãimacure. Dobaicõjeame jabocɩi do-barõ mearora. Aru jaboteicõjeame úre obedivɩ pǒevare.

³ Ñai ãimacure, cũinábɩ ñi jipobɩacabɩ yaivájɩrorichuri bácarõ cɩrõ ãrojateavũ. Ɛbenita no churi bácarõvacari paparĩ meateavũ. No churi meateinore jáivɩvata, caivɩ ijáravɩcavɩ Jesúre jɩ abevɩ pare cuedumaima. Aru nɩima na ñai ãimacu yóboi, ne jɩ aiyɩ boje ñi bueiyeede.

⁴ Coreóvaima na ñai ãijuacu jíyɩ bácare ñi paguéde ñai ãimacure. Que baru mearore jíma ñai ãijuacure. Aru mearore jíma ñai ãimacure máre. Yóre arĩ, mearore jíma na:

—Аресу сѹбѣби парѹсу њаи аїмасѹре рáуѹ. Њае маусѹварї, аѣматени vainí тѹивѹ бѹојабенама ѹре, аима на.

⁵ Њаи аїмасѹ соуѹицѹјеимѹ матеáме, “¿Меасѹ бáрика уѹ арѣвѹ рѹено?” асѹуѹ ару амеина уáвасѹуѹ Јѹменїјисѹре мэре. Ару јаботеїцѹјеимѹ матеáме суарента у дос раїавїава бажу.

⁶ Que бару амеина уáвame Јѹменїјисѹрã, ару ѹї сѹрамїна, ару саївѹ іна саварѹ мearѹ Јѹменїјисѹї сѹрѹї сѹрївѹрã мэре.

⁷ Аѣматеїцѹјеимѹ матеáме Јѹменїјисѹї рѹеваре сорѹ ѹї vainí тѹїyeta. Ару јаботеїцѹјеимѹ матеáме саїујубоа рѹеујубоасавѹре, ару саїїмароасавѹре, саїсамуа уáваїсамуасавѹре, ару саїјаборѹасавѹре мэре.

⁸ Њаи аїмасѹре мearоре јїнајарамa саївѹ ијãравѹсавѹ Јесуре јѹ абевѹ. Náму не аміáре тоївabемара мэсавѹ аїнитубо паператубої, саївѹ іна јãравѹ сѹїмѣјãравѹ бақуїнѹре сѹварãјивѹре не аміáре тоїvaitубої. Дїтубо Crїсто, оvejãїсѹ не аймѹ, ѹї тубобу. Њаи оvejãїсѹ не боарї јарѹвaїмѹ масѹуáре Јѹменїјисѹ мајїдејақуемавѹ ѹї сѹѣдақуїye јїроcaї ијãравѹре.

⁹ Саївѹ ме јáрїајарã.

¹⁰ Іна бѹоїмара мэрајивѹ, јãве бѹоїмара марáјарамa на. Ару іна боарї јарѹвaїмарa мэрајивѹ, јãве боарї јарѹвaїмарa марáјарамa на. Que бару саївѹ Јѹменїјисѹї рѹеваре јãве не нарїye јãқуїyebu caїye не њáјїyede. Ару јãве не јѹ айе јãқуїyebu náре дајоcабевѹва Јѹменїјисѹї соуїye бáқuede ѹї мearѹ даcақуїyede náре.

¹¹ No уóбої, јãсасѹ аресѹ аме аїмасѹ јїјесѹсѹре

m̃ari dayure joborõre jocarĩ. P̃ucarõa javaroa c̃vateame yõre ovejai javaroape. Æbenita yávame yõre ãijuasc̃i yávaiyere.

12 Ñai ãimasc̃u jia uradare jocarĩ dayu b̃asc̃u c̃vateame ure parh̃éde. Caiye ãi parh̃éde c̃vateame ñai ãimasc̃u joborõre jocarĩ dayu b̃asc̃u. Ñai jia uradare dayu b̃asc̃u jãinoi ñai joborõre dayu b̃asc̃u jaboteame ure parh̃éque. Caivu ijãraṽcaṽu Jesúre ju abeṽure mearore jíde d̃áme ñai jia uradare dayu b̃asc̃ure, ñai churi meateino mácarõre c̃vasc̃ure.

13 Aru ure p̃õeva ne darĩ majibede máre d̃áme ã. Toabore jõdaicõjeame cavarõre jocarĩ pu joborõita caivu p̃õeva ne jãinoi.

14 P̃õeva ne darĩ majibede daicõjeimu mateáme ã ñai jia uradare dayu b̃asc̃u jãinoi. Yõre darĩ jujovame caivu ijãraṽcaṽu Jesúre ju abeṽure. Daicõjeame náre, ne p̃ẽreim̃ure ne p̃uedarãjiyere ayu ñai ãimasc̃u ar̃c̃ure cãreja, buraim̃u márc̃ureca boaicaroveque.

15 Ne p̃ẽreim̃ure darĩburu yóboi, ñai joborõre dayu b̃asc̃u ãmene jaruicõjeimu mateáme p̃ẽreim̃ure, yávayu ãi buõjaquiyepe ayu aru boarĩ jar̃vaicõjeñ̃u ãi buõjaquiyepe ayu caivu ina mearore jíyubeṽure úre.

16 Toivaicõjeame caivu p̃õevare ne puu mearp̃uraṽurã o ne t̃ut̃varã. Quj̃jinare aru buc̃vare máre, c̃ve c̃variṽure aru c̃ve c̃vabeṽure máre, yebac̃vure aru yebac̃ṽu ãneṽure máre, caiṽure toivaicõjeame ã.

17 Ásc̃u p̃õesc̃u c̃vabesc̃u baru no toivainore, bojedarĩ ññ̃u aru j̃ini bojedayu máre buõjabeteame.

No toivaino mateávũ ñai jia uradare dayu bácuĩ ãmiá o yo número ñi ãmiáque curõ.

¹⁸ Majié jayu ñre coreónvaiyucure pore. Ñai coreónyau corevajacurĩ ñai ãme ãimacu jijecacu número. Yo númerobu pðescu número. Yo númerobu seiscientos sesenta y seis.

14

*Juan ñi coyino ina ciento cuarenta y cuatro mil
raivũ baju yurriavũrã
(Stg 1.18; Ap 7.3)*

¹ No yóboi, jácacu cojedeca. Jácacu Cristore, ovejajiscu ne aimu, núcure Siõn ãmicuricũ caracũi. Aru ñque cúteima obedivũ pðeva, ciento cuarenta y cuatro mil raivũ baju. Nárecabu curivarivũ ñi ãmiáre aru jíracu ãmiáre máre toivaino mácarõre ne táturã náre coapa.

² Que teni járiacacu cūináro bujinore cavarõ mearo Jūmenijiscu curõre jocarĩ. Jápurateavũ yóre caratãcucve uratãcucve bujinope aru yóre õpo tuino rueno baju bujinope. Yóre obedivũ biabeiboare arpa ãmicuriboare ne uraiye bujiépe jápurateavũ no bujino.

³ Ina ciento cuarenta y cuatro mil raivũ baju pðeva yurriaima yo yurriaino mamarore no jabocuĩ dobarõ mearo coricacarõ jírocacai, ina yónaicuvaivũ arurivũ aru ina veinticuatro raivũ bucuna ne jáinoi. Ina ciento cuarenta y cuatro mil raivũ baju ijãravucavu Cristoi meadaimara macavu quévura yurriarĩ majiteima no yurriaino mamarore. Apescu cabebi yurriarĩ buojayu pore.

4 Inarecabu ãmetebevu b́acavu nomivaque. Nomivaque cubeteima na. Nárecabu nuivn ñai ovejajĩcu yóboi ãri ñi nuinoi. Nárecabu bojedaimara mácavu caivn ijáravucavu jēneboi, jínajimara márajivn J́amenijĩcure aru ñai ovejajĩcure máre yópe jēidna mamarũtu bũcuidna p̄eno mearna jíyere.

5 Nárecabu ye borocubevn aru ye ãmeno cubevn máre cainũtu.

*Juan ñi couñino yóbecũrã ángeleva ne couñiyena
(Ap 10.6; 16.19; 18.2)*

6 No yóboi, j́acacu apescu ángele, vnyure pare ãmni, cavarõ coricai aviá ñi cũrõi j́aravn corica bajĩ. Couñame iye couñiye cũiméne cainũtu caivn ijáravucavu ne járiaiyede. Couñame caijaborõacavure, aru caiyajuboa p̄eyajuboacavure, caicamua yávaicamuacavure, aru caiĩmaroacavure máre.

7 Yópe arĩ, couñame yávaino bujinoque:

—Puedajarã J́amenijĩcure. Mearore jíjarã úre ñi p̄eno majié boje. Eavn iora p̄evare ñi ñájiovaquiora ne ãmeina teiye boje. Que baru mearore jíjarã ñai ðayn b́acure cavarõre, aru joborõre, jia uradare, aru oco p̄aróinoare máre, arĩ couñame ñai ángele.

8 Apescu ángele dáme ñi yóboi, yópe arĩ counyu:

—Jave bíjainv no ĩmaro urarõ Babilonia ãmicũrõ. No ĩmarocavn ne pare ãmeina ðaiye báque boje aru ne pare ãmeina ðare ðaiye báque boje caivn ijáravucavu Jesucristore jũ abevure caijaborõai, bíjare ðaimaramu na, arĩ couñame ñai ángele.

9-10 Аресу ángele dáme ina pұсарã yóboi, yópe arı̄, yávaino bұjinoque соуáме:

—Pare ñájinajarama caivұ ina mearore jívұ ñai áme áimасу jijесссу jia ұradare dayұ bácұre aru ұi pēpeimұre máre, aru ina toivare đaicōjeivұ ne tātұvarã náre coapa aru ne pұrұrã máre ұi ámiáque o ұi númeroque máre. Ne que đaiye boje, Jūmenijicұ pare jorojĩni jǎñұ náre, ñájine đacсуume náre pare yópe ұi aiye báquepedeca. Que teni ēоссуume náre azufre ámicұe táu uruino jívұi, ұi ángeleva meara baju aru Cristo, ovejajicұ ne aimұ, máre ne jǎiyede.

11 Ibo toabo náre ñájiovaibore jocarı̄ bico porı̄ mұivұ cainұmұa. Que baru cūiméquiyeбу ne ñájiye. Quénora jabұóvabeвұva ñájinajarama jǎravұre aru ñamine máre caivұ ina mearore jívұ ñai jia ұradare dayұ bácұre aru ұi pēpeimұre máre, aru ina toivare đaicōjeivұ ne bajure ұi ámiáque, arı̄ соуáме ñai ángele.

12 Que baru Jūmenijicұi pōeva, ina jұ aivұre ұi đaicōjeiyede aru jұ aivұ Jesúre máre dajocabevұva ne jұ aiyede úre cainұmұa, nácapūravұre jǎve ne nariye jaұquiyeбу are ne ñájiyede.

13 Dinұmұre jápiacасу cūináro yávainore cavarō mearo Jūmenijicұi сұrōre jocarı̄. Yópe arı̄, соуáвұ yұre:

—Yópe arı̄, toivajасу mұ: “Caride aru cainұmұa torojarǎjarama caivұ yainájivұ сұrivұ Jesucristoque cūinávұpe”, toivaicōjeame yұre.

Aru ñai Espírиту Santo jұ arı̄ соуáме:

—Jǎvemu. Cūivá ne ñájiye. Quénora jabұóvarǎjarama. Dajocarǎjarama ne pare

memecaiyede. Aru cavarãjarama ne memecaino mácarõ boje méne, arĩ coyúame ñai Espíritu Santo.

Juan ñi coyúino Jūmenijicui ñaquinora ijāravucavure yópe pōeva ne ñaiyere ñajivũ ne oteiye báquede

(Ap 19.15)

¹⁴ Dinũmũre jãcacũ cojedeca. Cúteavũ cūinábo ocoopenibo boribo. Aru diborã dobateame cūinácu. Maja, pōevape ãrojacu bateáme ñ. Cuvateame cūinátarabũ jipobũ adaitarabũ úruque ñaitarabũre ñi jipobũ. Aru ñurúame cūináve tãuve oteiye de buraive jevũcũrivede ñi pũrũ.

¹⁵ Dinũmũre apescũ ángele etame Jūmenijicui cūramine jocarĩ. Yópe arĩ, yávaino bũjinoque coyúame ñai dobacũre ocoopeniborã:

—Jave eaiũ iye oteiye jēijāravũ. Iye oteiye ijāravũ bũcũiyebu. Que baru burarĩ ñjacũ mũ iye oteiye bũcũiyede, arĩ coyúame ñai ángele.

¹⁶ Ɛi que aiyeda, ñai dobacũ bácũ ocoopeniborã burarĩ ñame caiye iye oteiye bũcũiyede ijāravũre jocarĩ.

¹⁷ No yóboi, apescũ ángele etame Jūmenijicui cūramine jocarĩ no cavarõ mearo ñi cũrõi. Ɛ máre cuvateame cūináve tãuve jēidũare buraive jevũcũrivede ñi pũrũ.

¹⁸ Dinũmũre apescũ ángele, ñai toare jãri coreyũ, etame Jūmenijicũre jícaiyede juaivare jocarĩ. Yópe arĩ, yávaino bũjinoque coyúame ñai ángele ive tãuve oteiye de buraive jevũcũrivede cuvacũre:

—Iboá vino úyaiboa ijāravucaboa ñemiboabu caride. Que baru burarĩ ñjacũ mũ iboá vino úyaiboa ñemiboare, arĩ coyúame ñai ángele.

19 Ɛi que aiyeda, ñai ángele ive tãuve oteiyede buraive jevacurivede cavaca burarĩ ñame caiboa iboáre némure vino úyaimure jogarĩ. Burarĩ ñiniburu yóboi, ðavame iboáre pipoino jívui. Yópe ðarĩ Jūmenijicū, pare jorojĩni jãñū, ñájine ðacuyume obedivū pōevare, ne ãmeina teiye boje. Que aiyarōtamu no.

20 Yópe vino úyailboare pipoicorore yuaiyere, nopedeca Jūmenijicūi ñájine ðaimara ñájima ñmaro jedevai. Aru ne jive etaiyede yuarĩ yabovaiyere nuavū pu trescientos paikilometros joaita aru eavū caballovare cōjeimeita.

15

Juan ñi coyūno iye siete paiye ñájiovaiye yóboquede

1 Dinumure jăcacū apeno jăðovaino urarōre cavarōi. Cucumacacū ji jăiyede nore. Cúteima siete paivū ángeleva cavarivū náre coapa siete paiye ñájiovaiye yóboquede. Iye siete paiye ñájiovaiye vainíburu yóboi, Jūmenijicū ye ñájine ðabecabe pōevare cojedeca. Iye siete paiye ñájiovaiyeque Jūmenijicū bñojacuyume ñi jăðovaiyede ñi jorojĩni jăiyede.

2 Aru jăcacū apedare yópe jia urada jivarupe ũbenita me jãri javaiyoia bateávū. Aru toaque jívainope ãrojateavū diya jívui. Diya ěcarūi núteima ina vainí tūivū bācavū ñai ãme ãimacū jijecacū jia uradare dayū bācure. Vainí tūima úre ne mearore jibe báque boje úre aru ñi pēpeimure máre. Vainí tūima úre ne toivaicōjeme máque boje ne bajurã yo número ñi ãmiáque curōre. Ina vainí tūivū

bácavᵛ cᵛvateima biabeiboare arpa ãmicᵛriboare, Jᵛmenijicᵛi jíboare, ne pᵛᵛᵛi cᵛvarivᵛ náre coapa.

³ Yᵛriaima na yo yᵛriaino Moisés básᵛ Jᵛmenijicᵛre memecaᵛᵛ básᵛi yᵛriaino mácarõre aru Cristo, ovejajᵛcᵛ ne aimᵛ, ãi yᵛriainore máre. Yópe arᵛ, yᵛriaima na:

Mᵛ, ñᵛje jabocᵛ Jᵛmenijicᵛ, paᵛcᵛ caivᵛ pᵛeno, caiye mi ðaiye ᵛrebu aru cuavaiyebu máre. Mᵛ jaboteyᵛbu caivᵛ pᵛevare, caijaborᵛacavᵛre. Caiye mi ðaiye mému aru jᵛvemu máre.

⁴ Mᵛ, ñᵛje jabocᵛ, caivᵛ pᵛeva pueᵛarãjaramu ñᵛja mᵛre jᵛve. Caivᵛ pᵛeva mearore jᵛnajaramu ñᵛja mᵛre jᵛve. Mᵛ cᵛinácᵛrabu meacᵛ. Caivᵛ pᵛeva caijaborᵛacavᵛ mᵛre mearore jᵛnadarãjarama ne jᵛiye boje mi ðaiye méne, arᵛ yᵛriaima na.

⁵ No yóboi, jácacᵛ Jᵛmenijicᵛi cᵛramine, cavarõ mearo ãi cᵛrõi cᵛriñamine voaiñamine. Diñamimu iveá cᵛravea Jᵛmenijicᵛi ðaicõjeiyeque epeiñami.

⁶ Dinᵛmᵛre ina siete paivᵛ ángeleva cᵛvarivᵛ náre coapa iye siete paiye ñájiovaiyede etaima diñamine jocarᵛ. Doima ne cuitótecajea docᵛcᵛbecajea, cojidicajeare, boricajea lino ãmicᵛricajeare. Aru bᵛoima jᵛrióicᵛva úruque ðaicᵛvare ne ñareba cᵛinátᵛru bají.

⁷ Aru cᵛinácᵛ ina yóvaicᵛvaivᵛ apᵛrivᵛcacᵛ jᵛame ina siete paivᵛ ángelevare siete paidᵛa jororᵛa úruque ðaidᵛare náre coapa. Didᵛá jᵛvᵛi cúteavᵛ iye Jᵛmenijicᵛi ñájiovaquiye pᵛevare, ãi jorojᵛni jᵛiye boje ne ãmeina teiyede. Ñai Jᵛmenijicᵛ cᵛbi cainᵛmᵛa.

⁸ Aru Jᵛmenijicᵛ meacᵛ ãi cᵛe boje, aru ãi paᵛué cᵛvae boje máre, bico porᵛ mᵛri buiávᵛ diñami ãi

cāramine. Que baru ñame bhojabeteima ecoivn diñami Jūmenijicui cāramine pñ ne bhojaiyeta iye siete paiye ñájioviyede ina siete paivn ángeleva ne davarājiyede.

16

*Juan ñi coyñino idñá jororuarā ñájioviyeque
(Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 3.3; 6.14; 8.5;
11.13, 19; 14.10)*

¹ Dinñmre járiacacñ areno yávaino bñjino etaiyede Jūmenijicui cāramine jocarĩ. Bñjiéque yópe arĩ, coyñávñ ina siete paivn ángelevare.

—Idñá siete paidña jororua mñje cñvaridñaquede jayuárĩ jebenanñjara mñja ijāravui. Jūmenijicñ ñájine ñacñyñme ijāravñcavñ Jesucristore jñ abevñre iye siete paiye ñájioviyede ñi jorojĩni jñiye boje ne ñmeina teiyede, arĩ coyñávñ.

² Que arĩburu yóboi, cñinácñ ángele, nácacñ mamarñmñcñcñ, jayuárĩ jebecññame ñi jororñi cñe báquede joborñi. Ñi que ñaiyede, obedivñ pñevare etavñ churiá ñmechuria. Caiñv ina toivaicñjeivñ bñcavñre ne bajurā ñai ñme ñimacñ jñjecñcñ jia ñradare jocarĩ dayñ bñcñi toivaiyequede aru mearore jivñ bñcavñre ñi pñeimñre máre etavñ náre churiá ñmechuria aru ñmeina ijñé máre.

³ Aru cñinácñi yóbocacñ ángele jayuárĩ jebeáme ñi jororñquede jia ñradai. Ñi que ñaiyede, caiye oco jia ñradare jiveteavñ yópe yayú bñcñi jivepe. Aru caiñv ina arñrivñ cñrivñ jia ñradai yaima na.

4 Aru p̄sarãi yóbocas̄ ángele jayuárĩ jebeáme ñi joroḡquede caiye jiare aru cainoa oco p̄aróinoare máre. Ẽi que ðaiyede caiye iye oco máre jiveteavã.

5 Din̄m̄re járiacac̄ ap̄esc̄ ángelede, ñai ocore jári coreyare, yóre arĩ soyuyare:

—M̄, J̄menijic̄ meac̄ baju, c̄c̄ caride aru c̄c̄ b̄ac̄ javede, mi yóre ñájine ðaiye báque p̄evare métamu caride.

6 Ne boarĩ jar̄vaiye báque boje mi p̄eva mácav̄re aru mi yávaiyede soȳcaip̄eva mácav̄re máre, ne jivede mene ðaiye báque boje ne ñájiye métamu. Que baru caride m̄recabu bojedaȳ náre, ne nóre ðaiye báque boje. M̄recabu ũcure ðaȳ náre jivede yóre náre jaépe, arĩ soȳáme ñai ángele.

7 Din̄m̄re járiacac̄ cojedeca ap̄eno yávaino jápuraede J̄menijic̄re jícaiyede juav̄re jocarĩ. Yóre arĩ, soȳávã:

—M̄, ñ̄je jaboc̄ J̄menijic̄, par̄c̄ caiv̄ p̄eno, mi ñájine ðaiye p̄evare mému aru j̄vem̄ máre, arĩ soȳávã.

8 Aru yóbesc̄rãi yóbocas̄ ángele jayuárĩ jebeáme ñi joroḡquede aviárã. Ẽi que ðaiyede, ñai aviá bórĩ, ẽni, juaic̄ōjeim̄ mateáme p̄evare yóre toa ẽiyere.

9 Ẽi ɱrarõ ẽiye boje, caiv̄ p̄eva ij̄rav̄cav̄ Jesucristore j̄ abev̄ juaimara mateima na. Ẽbenita juaimara mácav̄vacari, ch̄omev̄ ne ãmeina teiyede oat̄vabeteima na ne ðaiyede. Aru ye mearore j̄beteima na J̄menijic̄re máre. Quéhora p̄eno baju ãmeina yávare n̄ima

Jāmenijicure, ñai paruede cūvacu dayure iye ñājiovaiyede.

10 Aru yóvaicūvaivūi yóbocasū ángele jayuárĩ je-beáme ũi jororūquede ñai āme āimacū jījecūcū jia ũradare jocarĩ dayū bācūi jabocūi dobarō mearora. Ũi que ðaiyede ñemié tūavū caino ñai āimacū ũi jaboteinore. Aru caivū ũi jaboteimara cūivū bateima ne baju ne jemedoare, pare ne ñājiye boje.

11 Ũbenita ñājivūvacari aru āmechuriare cūvarivūvacari, dajocabeteima ne āmeina ðaiyede. Quénora ne ñājiye boje aru ne churiáre cūvae boje máre pūeno baju āmeina yāvare nūima Jāmenijicure, cavarō mearocacure.

12 Aru cūinárūgure paivūi yóbocasū ángele jayuárĩ jebeáme ũi jororūquede iya Éufrates āmicuriya jia ũradarā. Ũi que ðaiyede, diya jia poroávū, ina aviá dainocavū jabova ne jatarājiyere aino diyare.

13 Dīnūmure jācasū yóbecurā abujuvare yóre momavare ārojarivūre. Cūinácū abujucū etame ñai āijuacū ũi jījecamure jocarĩ. Apēcū etame ñai āme āimacū jījecūcū jia ũradare jocarĩ dayū bācū ũi jījecamure jocarĩ. Aru apēcū etame ñai Jāmenijicūi yāvaiyede couñcaipōescure teyū, borocūede couñyū, ũi jījecamure jocarĩ.

14 Ina abujuva pōeva ne ðarĩ majibede ðaiye majiteima na. Etaivū bateima cójijovarāñurajivū caivū ijāravūcavū jabovare, ne ādamatenajiyere aivū Jāmenijicūque, ñai parūcure caivū pūeno, ānijāravū, ũi pōevare pūeno baju ñājiovare būojaquijāravū baquinóre, ne āmeina teiye báque boje.

15 Yópe arĩ, соуһáме Jesucristo:

—Muje yebai dасуһmu maje majibedeca yópe ñavaipõescui daiyere cūrami upascui majibedeca. Toroјссууme ñai apуcу jãri coreуу уure. Aru yópe põescui meadaiyere ñi cuitótecajede cуyoje tebecуу ñi cuitótecaje cυbe boje, nopedeca toroјссууme ñai meadayу ñi ðaiyede cуyoje tebecуу ji daiyede, áme Jesucristo.

16 Ina jabova, abujuva ne cójjiovaimara, cójjima na areno cуrõi, hebreovai yávaicamuaque Armagedón ãmicуrõi.

17 Aru apescу ángele, ina siete paivу pinidуcасу, jayuárĩ jebeáme ñi jororуquede ùmevurã. Ёi que ðaiyede etavũ areno yávaino buјinoque no jaboscui dobarõ mearo coricacarõ yebai Jūmenijicui cūramine jocarĩ. Yópe arĩ, соуһávũ:

—Quénoramu, arĩ соуһávũ.

18 Dinуmуmia yaroino coјiteavũ, yávaino buјinoque jápurateavũ, õpo тавũ, aru urarõ joborõ cúјiavũ máre. No joborõ cúјino ãmeno mateávũ cainoa arenoa joborõ cúјinoa pæeno, Jūmenijicui põevare cuedainуmу mácarõmiata.

19 Que teni no uraĩmaro mácarõre bururĩ, bururĩ yóbecуrõcarõape mauteavũ no mácarõ. Caiye ĩmaroa ijãravуque bíјainoa mateávũ. Aru Jūmenijicу ãrutequemavу no ĩmaro urarõ Babilonia ãmicуrõre. Que baru bojedame nócavure ne ãmeina ðaiye boje. Pare joroјĩñу, ñájine ðáme náre pare.

20 Caiye јiavуa aru caicūa cūracūa máre bíјavũ.

21 Aru cavarõre jocarĩ тавũ ocaino јãjaro urarõ baju yópe cūraboape. Diboá coapa cuarenta paikilos dуcуriboа bateávũ. Тавũ põevera,

ijāravacavᵐ Jesucristore jᵐ abevᵐre. Ƴbenita nácarpũravᵐ, ñájivᵐvacari díboá tuiye boje, pᵐeno ãmeina yávare nᵐima na Jᵐmenijicᵐre, iye ñájiovaiye pare ñájine đaiye boje náre.

17

*Juan ñi coyᵐino ico nomió ãmeco baju ði ñájiyena
(Ap 3.5; 11.7; 13.1, 8; 19.16)*

¹ No yóboi, cūinácᵐ ina siete paivᵐ ángeleva iduá siete paidᵐa jororᵐare cᵐvarivᵐ básavᵐcacᵐ coyᵐcudame yᵐre. Yópe arĩ, coyᵐáme:

—Dajacᵐ. Jáđovacᵐyᵐbu mᵐre aipe ñájicodore ico nomió ði bajure bojedađo ᵐmᵐvare ᵐrarō ãmenore đacođo náque. Őrecabe dobaco obediya jia pᵐenora.

² Caivᵐ ina jabova ijāravacavᵐ ði đaiyepedeca đaiyᵐrivᵐ bateima, yópe ne ãmeina đájuroepe đque. Jᵐmenijicᵐ jiede ᵐbeteima. Yópe ði pacotede đájuroepe ijāravacavᵐ Jesucristore jᵐ abevᵐre aru yópe ði ãmeina đare đájuroepe náre máre, nopedeca náre pare baju ãmeina đaiyᵐre đáco ð. Que baru náre ãmeina đare đáco ð, áme ñai ángele.

³ Dinᵐmᵐre ñai Espíritu Santo jáicōjeame yᵐre. Que teiyede ñai ángele nᵐvame yᵐre pᵐescᵐbenoi. Noi jácacᵐ cūinácᵐ nomióre. Ő tubaco bateáco áme ãimacᵐ jjecᵐcᵐ jũacᵐrã. Ƴi baju caibaju toivaino mateávũ ãmiá ãmeina yávaiãmiaque Jᵐmenijicᵐre copᵐ. Siete paibᵐa jipobᵐa cúteame caipᵐcapᵐᵐare paijavaroaque.

⁴ Ico nomió doaco bateáco ði cuitótecaje jũaricaje aru ñemijuaricajede. Ői bajure meatedo báco bateáco úruque, aru quĩjiboa cᵐrajiboa cojidijĩboa

bojecurijĩboaque aru perla ãmicurijĩboaque máre. Cuvateaco òi purũ cĩnárũ jororũ úruque ðaidure. Didũ jívure buiávũ caiye ãmeina ðaiye, aru caiye òi bajuque pũeno ãmene ðaiye báque máre.

⁵ Òi tãtũvarã toivaino cúteavũ cĩnáro ãmiá: “No urarõ ĩmaro ãmiá Babilonia aino, yóre aiyurõ mateávũ no. Caivũ ina ne bajure bojedavũ ãmeina ðarãjivũ apenũque népacope páðobe. Caivũ ijãravũcavũ Jesucristore jũ abevure cainoa joborõai urarõ ãmeina ðare ðaðobe”, ainore toivaino mateávũ òi tãtũvarã.

⁶ Dinũmũre coreóvacacũ ico nomió boarĩ jarũvado bácore obedivũ ina Jũmenijicũ pðevacavure. Yóre òi torojũroepere pacoco baru, nopedeca torojũteaco ò òi mene ðaiyede ne jivede òi boarĩ jarũvaiyede náre. Náre boarĩ jarũvaco, ne coyũye báque boje Jũmenijicũ yávaiyede ðajocabevũva ne “Jãvemu” aiyede Jesucristoi yávaiye méne. Que baru pare cüecumacacũ yũ.

⁷ Dinũmũre ñai ángele, yóre arĩ, jẽniari jãme yũre:

—¿Aipe teni cüecumañũmũ mũ? Coyũquiijivũ mũre aipe aiyede mi jãiyede. Coyũquiijivũ ne borore, ico nomióre aru ñai ãimacũ òi tubamũ cuvacũre siete raibũa jĩrobũare caipũsarũmũre paijavaroaque.

⁸ Ñai ãme ãimacũ jijecũcũ mi jãimũ mácũ cúteame javede. Aru cubebi caride. Æbenita mũri dacũyũme icobe ãmũjũricobede jocarĩ ãi bĩjacũnãquiye jĩrocãi. Aru caivũ ijãravũcavũ Jesucristore jũ abevũ pare cüecumarajarama, ne jãiyede boje ñai ãimacũ cũcũ bácũre javede, cubecũre caride, ãbenita dacũyũre cojedeca. Ina cüecumarajivũrecabu ne ãmiáre toivabemara mácavũ ãnitucubo Jũmenijicũ

paperatucuboi, caivn ina jãravn cūimėjãravn baquinóre cãvarãjivn ne ãmiãre toivaitucuboi. Ditucubo toivaino marejaquémavn Jãmenijicã cãedaquiye jipocai ijãravure.

⁹ 'Majié javn ãre coreónvaiynsre nore. Jẽvari soyũĩ ibnã siete paibna jipobna, diedecabu siete paicã cãracã ico nomió ãmeco õi dobae. Aru jẽvari soyũĩ ibnã siete paibna jipobna diedecabu, siete paivn jabova.

¹⁰ Cūinãrũrũre paivn nãcavn yaiquémavn javede. Cūinãcũ nãcascũ jaboteyũbe caride. Aru apescũ dabescũbe cãreja. Ũbenita ãi jabotecũdaquiye de obebejãravna jabotecũyũme ã.

¹¹ Ñai ãme ãimascũ jijescũcũ scũcũ bãcũ javede aru cãbecũ caride, ã macũyũme apescũ jabocũ, ina siete paivn ne yóbocascũ. Ũbenita cūinãcũ ina siete paivnscãvacaribe máre. Ũrecabe bíjacũyũ baju bíjaiye bajĩ.

¹² 'Cairũcarũrũre paijavaroa mi jãiye báque, jẽvari soyũĩ diedecabu cairũcarũrũre paivn jabova bãrãjivn, jaboteni búbevũ cãreja. Ũbenita cūinãora baju jaboteicõjeimara marajãrama ñai ãme ãimascũ jijescũcũque.

¹³ Caivn ina cairũcarũrũre paivn jabova ne ãme cūinãtũrũbu. Que baru cūinãrotamu ne ðaiyũrõ. Cadatenajarama ñai ãme ãimascũ jijescũcũre ne paũéque aru ne cõjeiyeque máre.

¹⁴ Ædamatenajarama na Cristore, ovejãjĩcũ ne aimãre copũ. Ũbenita ãcarũravn jaboteyũbe caivn apenvn jabovare aru cõjeĩũme caivn apenvn cõjeivure. Que baru vainĩ tũcũyũme ina ãre maucãvarivure. Ũi ãdamatecũdaiyede

yóvarãjarama ina Jūmenijicūi beorī cutuimara mácav̄n dajocabev̄n cain̄m̄na ne j̄n aiyede ũre, áme ȳre ñai ángele.

¹⁵ Aru ñai ángele, yóre arī, soȳre n̄ame ȳre:

—Jēvari soȳrī iya obediya jia ico nomió ãmeco òi dobae, diedecabu ĩmaroacav̄n, aru p̄oyajuboacav̄n, obediv̄n yávaicam̄uacav̄n, aru jabor̄ōacav̄n máre.

¹⁶ Ñai áme ãimac̄n j̄jesc̄n aru ina caip̄sar̄m̄nare paiv̄n jabova, jēvari soȳrī yóre ũi javaroare, mi jãimara mácav̄n jãiȳbenajarama ico nomió ãmeco. Caiye òi c̄v̄aede ĩnajarama òre jocarī, dajocar̄jiv̄n òre cuitótecaje c̄becore. Ārajarama òi bajure. Aru bíjare ðarãjarama òre toaboi.

¹⁷ Jūmenijic̄v̄acari d̄apiaic̄jesc̄ȳme ina caip̄sar̄m̄nare paiv̄n jabovare. Que baru c̄in̄át̄m̄n baquiyébu ne ũme. Cadatenajarama ñai áme ãimac̄n j̄jesc̄nare, ðar̄jiv̄n yóre Jūmenijic̄n ar̄ōre p̄n ne ðaiyede b̄ojaiyeta caiye iye ũi ðaiȳne báquede yóre ũi aiye báqueredeca.

¹⁸ Aru jēvari soȳrī ico nomió ãmeco mi jãimo máco, òrecabe yóre no ĩmaro ðaic̄ōjeĩmarope caiv̄n ina ij̄rav̄n̄cav̄n jabovare, áme ȳre ñai ángele.

18

*Juan ũi soȳino Babilonia ãmic̄r̄ĩmaro bíjainora
(Mt 22.2-3; Ef 5.23-32; Ap 7.14; 14.8)*

¹ No yóboi, j̄sc̄n arec̄n ángele ĩmeñ̄re cavar̄ō mearo Jūmenijic̄n c̄r̄ōre jocarī. Par̄éque c̄jeáme. Aru ũi mearoque miadáre ðáme cainore.

² B̄j̄iéque yóre arī, codoboboame ũ:

—Jave bíjaivᵛ no ĩmaro ʍrarõ Babilonia ãmicʍrõ. Diĩmaro mácarõ abujuva ne ʍrõ teivᵛ. Obediya-juboa ãimara vñivᵛ põeva ne ʍbemara máre ne ʍrõ teivᵛ no ĩmaro mácarõ.

³ No ĩmaro mácarõcavᵛ ʍrarõ ãmeina ðare ðaima caivᵛ ijāravᵛcavᵛ Jesucristore jᵛ abevᵛre cainoa joborõai. Aru caivᵛ ina jabova ijāravᵛcavᵛ ãmeina ðaima diĩmaro mácarõcavᵛque. Aru caivᵛ ijāravᵛcavᵛ bojedairõeva ʍve ʍvarivᵛ bateima diĩmarocavᵛ ne ʍrarõ ãmeina ðaiye boje. Que baru bíjaivᵛ no ĩmaro mácarõ, áme ñai ángle.

⁴ Aru járiacacᵛ areno yávainore cavarõ mearo Jāmenijicᵛi ʍrõre jocarĩ. Yóre arĩ, ʍyᵛánvᵛ:

—Mᵛja, ji põeva, etajarã diĩmarore jocarĩ, mᵛja ãmene ðabenajivᵛ nócavᵛque, mᵛje ñájimenajiyere aivᵛ náque.

⁵ Diĩmarocavᵛ ãmene ðare nñivᵛ bateima, yóre cainiyutubope teni ne ãmenoque pᵛ cavarõ mearo Jāmenijicᵛi ʍrõita. ʍrarõ baju ãmene ðaima na. Que baru Jāmenijicᵛi ãrᵛmi caiye iye ne ãmeina ðaiyede.

⁶ Nócavᵛre ðajarã yóre ne ðaiyere arevᵛre. Yóre ne arevᵛre ñájine ðaiyere, ñájine ðajarã náre pᵛquedeca. Aru yóre ne arevᵛre ãmeno ðaiyere, ãmeno ðajarã náre pᵛque.

⁷ Yóre ʍrarõ mearore aru ʍre ʍve bojecuede máre ne ĩye báquepe ne baju, nopedeca ĩcavajarã náre ñájiyede ʍre aru chĩoiyede máre ʍre cūinátᵛrᵛa. Yóre arĩ dápiarĩduyama na ne ũmei: “Yui jabotenajivᵛ dobarivᵛbu ñᵛja. Apejĩe ye jaᵛbevᵛ ñᵛjare. Cõmaje ãrojarivᵛ ãmenajaramu ñᵛja cainᵛmᵛa. Aru chĩomenajaramu, ñájimenajaramu

máre cainumua”, arí dápiarĩduyama nósavu, “¿Meara márica arevu pueno?” aivu.

8 Que baru cūinájāravu baquinómiareca urarõ āmeno daquiye bu diīmarocavure. Maumejiena nósavu chīori, āvué ñájini, yainájarama na. Aru ne īmarore juarĩ bíjaino maquiyébu. Yópe vaiquiye bu, maje jabocu Jūmenijicu paucusu baju “Ñájijara” ũi aie boje.

Nópe járiacacu areno yávainore cavarõ mearo Jūmenijicui curõre jocarĩ.

9 Caivu ina jabova ijāravucavu āmeina ðaivu básavu diīmaro mácarõsavuque bujiéque codoboborĩ, ñarebare totarĩ orājarama na, ne jāiyede toabico porĩ mūinore no īmaro mácarõre ēiyede.

10 Jidurivu ne ñájiyube boje diīmarocavu básavure, joai maunenajarama. Aru yópe arĩ, orājarama na:

—¡Ayu, ayu, mūjare pare meamevu Babilonia āmicurĩīmarocavure! Pare chīoivubu mūja. Maumejiena no īmaro urarõ, paucé curõ mácarõ bíjainu, orĩ codoboborājarama.

11 Caivu ijāravucavu bojedairõeva máre bujiéque codoboborĩ, ñarebare totarĩ orājarama diīmarocavu básavure boje. Que baru ñame cubenama caride ne cavede bojedarĩ ĩvu.

12 Põescu cubescube bojedarĩ ĩñu náre ne úrure, ne platare, ne cūrajiboa bojecurijĩboare, ne perla āmicurijĩboá bojecurijĩboare máre, ne cuitótecajea meacajea lino aru seda āmicuricajeare, aru ne cuitótecajea bojecuricajea jūaricajeare aru ñemijuaricajeare máre. Põescu cubescube bojedarĩ

ĩñu náre caiye jocucu me mumijuricare, ne cve bojecuricavede áimacui javaro marfil ámicurijavaroque ðaiyede, aru jocucu bojecuricaque ðaiyede, bronce ámicue tãuque ðaiyede, hierro ámicue tãuque ðaiyede, aru cãrabo boribo mármol ámicuriboque ðaiyede máre.

13 Põecu cubecube bojedari ĩñu náre ne canela ámicue mumijuede aru ape mumijuede máre, ne juarãjinore mumijurõre ðaquiyere aivũ, aru ape mumijuede mirra ámicue aru olíbano ámicuede máre. Põecu cubecube bojedari ĩñu náre ne vino áyaicorore, ne neo carorãjiyere aivũ neore, ne pãure ðaiyede harina ámicue, aru ne trigo ámicue oteiyede máre. Põecu cubecube bojedari ĩñu náre ne oteiámarare ducúede ũmaivure, ne ovejavare, ne caballoare, ne jãturuicũare, aru ne yebacavure máre, ina dáriaivure.

14 Ina bojedaiũ bácavũ, yópe arĩ, coyurãjarama diĩmaro mácarõsavure:

—¡Ayu, ayu, jave cũivú m̃jare iduá jocucu jëidua mearua pare cojuteavũ m̃jare! Jave bíjaiũ m̃jare jocarĩ caiye m̃je cve bojecuede aru m̃je tãuturare máre. Que baru diede ye savabenajaramu m̃ja bediõva cojedeca, arĩ coyurãjarama na, chõioivũ.

15-16 Ina caiye iyede bojedaiũ bácavũ cve savateima ne bojedaiye báque boje diĩmaro mácarõsavũ bácavũque. Ina bojedaiũ bácavũ joai mautenajarama, ne jãiyube boje diĩmaro mácarõsavũ ne ñãjiyede. Aru bujiéque codoborĩ, ñarebare totarĩ orãjarama, yópe arĩ:

—¡Ayu, ayu, pare meamevũ no ĩmaro urarõ mácarõ! Nomió cve savacope paino mateávũ

no ĩmaro mácarõ. Diĩmarocavũ b́acavũ cuitótecajea meacajea lino ãmicuricajeare, jũaricajeare aru ñemijuaricajeare máre doivũ bateima na. Aru úrure, aru perla ãmicurijĩboa bojecurijĩboare, aru apejĩboa c̃arajĩboa cojidijĩboa bojecurijĩboare máre ãðaiivũ bateima na.

¹⁷ Maumejiena caiye iye urre c̃ve báque me c̃ivá, arãjarama ina bojedaiivũ b́acavũ, ch̃ioivũ.

Caiivũ ina jiaðoc̃ua urac̃ure jarũvaipõeva aru caiivũ ina curãñivũ jiaðoc̃ua urac̃uaque, caiivũ ina jiaðoc̃ua urac̃ua memepõeva aru caiivũ jia urãðai memepõeva máre joai mautenajarama na.

¹⁸ Ne jãiyede toabico porĩ m̃uri no ĩmaro mácarõ ãiyede, yópe arĩ, coðoboborãjarama:

—Areno ĩmaro urarõ, ãri nópe raino c̃beteavũ cainũm̃are, arãjarama na.

¹⁹ Que arĩ, ðavarãjarama jobore ne baju jipoburã ne ch̃ioiye boje. Bũjiéque coðoboborĩ, ñarebare to-tarĩ orãjarama na, yópe arĩ:

—¡Ау, ау, pare meamevũ no ĩmaro urarõ mácarõ! Caiivũ ina c̃varivũ b́acavũ jiaðoc̃ua urac̃ure jia urãðai c̃ve c̃varivũ bateima diĩmarocavũ b́acavũ ne bojedaiye báque boje na mácavũre urre c̃vede. Maumejiena caiye iye me b́jarĩ c̃ivá.

²⁰ M̃ja, cavarõ mearo Jũmenijic̃ui curõcavũ, torojũjarã m̃ja no ĩmaro mácarõcavũ b́acavũ ne ñãjiye boje. M̃ja, Jũmenijic̃ui põeva, Jesucristoi yávaiye méne beorĩ coũicõjeimara aru Jũmenijic̃ui yávaiyede coũc̃aipõeva máre torojũjarã m̃ja Jũmenijic̃ui ñãjine ðaiye boje nócavũ b́acavũre. Ëi ñãjine ðaiyede, bojedaiibi na mácavũre yópe ne ãmeno ðaiye báqueredeca m̃jare, arãjarama na.

21 Dinumure cūinácu ángele parucu cūinábo cārabo ɱrabore, oteiyabeare cōiboire paibore, ĩni đnarĩ jaruvame jia ɱrađai. Yóre arĩ, couuáme:

—Yóre bĳaino maquiyébu no ĩmaro ɱrarō Babilonia āmicarō. Buojarĩ jāmenamu cojedeca caĩnɱna.

22 Ye jápurabequiyebu cojedeca no ĩmaro mácarōre ne yurĳaiye báque arpaque, flautaque, aru trompetaque máre. Ye cubenama cojedeca memeipōeva no ĩmaro mácarōre. Ye jápurabequiyebu cojedeca no ĩmaro mácarōre ne cōoīye oteiyabeare cōoiboque, ne pāure đarājivɱ.

23 Ye pēoibɱ cojibequiyebu cojedeca no ĩmaro mácarōre. Que baru ñemiquiyebu nore. Ye ɱɱubɱobenama cojedeca no ĩmaro mácarōre. Que baru jápurabequiyebu cojedeca nore ne torojɱve teiye báque pōeva ne ɱɱubɱoīyede. Nóre vaiquiyebu đĩmaro mácarōcavɱre ne bojedairōeva ɱarurivɱ bācavɱ caivɱ arevɱ ijāravɱcavɱ bojedairōeva ɱeno. Nóre vaiquiyebu đĩmarocavɱre jɱjovaiɱ bācavɱre caivɱ ijāravɱcavɱ Jesucristore jɱ abevɱre ne yavié đaiye báqueque, áme ñai ángele.

24 Ina Babilonia āmicarĩĩmaro mácarōcavɱ bācavɱ ñájima ne boarĩ jaruvaiye báque boje caivɱ ina jūmenijicui yávaiyede couucaipōeva mácavɱre, ina jūmenijicui pōeva mácavɱre, aru caivɱ ijāravɱcavɱ boarĩ jaruvaimara mácavɱre máre.

19

1 No yóboi, járiacacu yɱ bujino ɱrarōre yóre cūináyajubo obedivɱ pōeva ne yávaiye bujĳépe.

Cavarõ mearo Jãmenijicũi curõre jocarĩ jápiacacũ náre, yópe arĩ codoboboyede:

¡Alelúya! Mearore jínajarevũ Jãmenijicũre. Évacari jáve meadaibi põevare. Aru jáve meacũ bajube. Pũeno parucũbe máre. Jáve majeracũ Jãmenijicũbe ã.

² Caiye ãi ðaiye métamu. Aru caiye ãi coyũiye jávetamu máre. Nájine ðaibi ico nomió õi baju bojedado bácore ãmũvare urarõ ãmenore ðacodo náque. Õ ãmeina ðare nuño mateáco caivũ ijãravacavũque, cainoa joborõai Jesucristore jũ abevũre õi urarõ ãmeina ðaiyeque. Jãmenijicũ ñájine ðaibi bojedayũ õre, õi boarĩ jarũvaiye báque boje úre memecaivũre. Que baru mearore jínajarevũ Jãmenijicũre, aima na.

³ Bedióva cojedeca codoboborĩ aima:

—¡Alelúya! Mearore jínajarevũ Jãmenijicũre. No ãmaro urarõ ãni dajocabevũ cainũmũa. Que baru toabico porĩ mũivũ nore jocarĩ cainũmũa, aima na, mearore jívũ Jãmenijicũre.

⁴ Ina veinticuatro paivũ bucũva aru ina yóvaicũvaivũ arũrivũ mori tũima joborõita mearore jínajivũ Jãmenijicũre, ñai dobacũre jabocũi dobarõ mearo coricacarõra, yópe arĩ:

—Quédecabu. ¡Alelúya! Mearore jínajarevũ Jãmenijicũre. Jãmenijicũrecabe maje mearore jímvũ, aima na.

⁵ Dinũmũre jápurateavũ apeno yávaino no dobarõ mearo coricacarõ yebare jocarĩ. Yópe arĩ, coyũávũ: Mearore jíjarã majeracũ Jãmenijicũre. Caivũ úre memecaivũ aru caivũ arevũ põeva máre,

ina quĩjina aru bꞩꞩva máre, caivꞩ úre
puedaivꞩ, mearore jíjarãri úre, arĩ coyꞩávũ.

*Juan ñi coyꞩino ne torojꞩve teinora Cristo, ove-
jajĩꞩ ne aimꞩ, ñi pꞩꞩꞩoiyede*

⁶ No yóboi, járiacacꞩ yꞩ bꞩjino ɱrarõre yóre
cũináyajubo obedivꞩ pðeva ne yávaiyere yóre
cãratãcꞩve ɱratãcꞩve bꞩjinope aru yóre õpo tũino
pꞩeno baju bꞩjinope. Járiacacꞩ náre, yóre arĩ
codoboboivꞩre:

¡Alelúya! Mearore jínajarevꞩ Jũmenijicꞩre. Maje
jabocꞩ Jũmenijicꞩ parꞩꞩ caivꞩ pꞩeno
jaboteni búyꞩbe caride. Que baru mearore
jínajarevꞩ úre.

⁷⁻⁸ Eaivꞩ caride Cristo, ovejajĩꞩ ne aimꞩ, ñi
pꞩꞩꞩoijãravꞩ. Jĩmarepaco bacodó meadaibico
õi baju. Maje jabocꞩ doicðjeimi õre meacaje
lino ãmicaricaje docꞩꞩbeni cojidicajede. Aru
jẽvari coyꞩĩ dicajedecabu yóre Jũmenijicꞩi pðeva
ne ðaiye mére. Que baru torojꞩrãjarevꞩ maja.
Torojꞩrivꞩ maje ũmei mearore jínajarevꞩ maja
Jũmenijicꞩre, aima na.

⁹ Dinꞩꞩre ñai ángele, yóre arĩ, toivaicðjeame
yꞩre:

—Toivajacꞩ mꞩ iyede: “Torojꞩrãjarama caivꞩ ina
cutuimara másavꞩ ne ãrajiyere ayꞩ ñai ovejajĩꞩi
pꞩꞩꞩoiyede torojꞩve teinoi”, áme ñai ángele.

Aru yóre arĩ, cuturĩ jaroáme:

—Iye jí coyꞩiye mꞩre caride Jũmenijicꞩi yávaiye
jãvetamu, áme ñ.

¹⁰ Ji járiaiyede ñi nóre aiyede, ñnatutacacꞩ yꞩ ñi
cuboba yebai, mearore jíyꞩrĩduyꞩ úre. Ʋbenita yóre
arĩ, mearore jíçðjemeteame ñ yꞩre:

—Que ðabejacu mu. Yu máre memecayubu Jūmenijicure mupedeca aru mínure ráyu máre, ina coyivn Jesús ũi yávaiyede jāvene ðajocabevna pu arevn náre boarĭ jaruvaiyeta. Que baru mearore jíjacu mu maje jabocu Jūmenijicure cūinácūrata, áme yure.

Ñai Espiritu Santo majide ðaibi caivn ina Jūmenijicui yávaiyede coycaipõevare, ne coyurãjiyere ayu Jesús ũi yávaiyede jāvene.

*Juan ũi coyino ñai caballo bocurã tubacurã
(Jn 1.1, 14; Ap 13.1-18; 14.20; 17.14)*

¹¹ Dinmure jácacu yu cavarõ mearo Jūmenijicui curõ voainore. Aru nore jároteame cūinácū caballo bocu. Ñai tubacu ũra bojedaibi põevare méque. Aru ãdamateibi méque ũi mauvare máre. Que baru útame jāve yávayn aru méne ðayn máre cainumna.

¹² Ũi yacorua cojiteavũ yópe toa uruiyere. Cuvateame obeditarabna jipobu adaitarabna ũi jipoburã, ũi jaboteiye boje obediyauboacavure. Aru cūináro ãmiá toivaino mácarõre cuvateame. Ũbenita ũ cūinácūva majibi nore.

¹³ Doame ũi cuitótecaje puenocacajede jiveque ãnuicaje bácarõre. Ũrecabe “Jūmenijicui dápiainore coyucuedacuyu” ne aimn.

¹⁴ Ũi yóboi daima ina cavarõ mearo Jūmenijicui curõcavn ãdamateipõeva tubarivn caballova borivurã na coapa. Aru doaima meacajea lino ãmicuricajea cuitótecajeare.

¹⁵ Ñai ne jabocure etavn ũi jijecamure jocarĭ cūináve boaicarove urjídivepe. Diveque boarĭ vainí tucuyume caivn ijāravcavn Jesucristore ju

abevure. Ɛrecabe jabotecuꝝ náre paruéque. Aru úvareca ñájine đacꝝꝝme náre yópe pðeva ne vino úyaiboare piporĩ córore yuaiyere Jūmenijicꝝi jorojĩni jǎiye boje náre, ne āmeina teiye boje.

16 Ñai ne jabocu ũi cuitótecajena aru ũi tðarurã máre yópe arĩ toivaino mateávũ: “Jabotecuꝝbe caivꝝ arevꝝ jabovare aru cðjeñꝝme caivꝝ arevꝝ cðjeipðevare máre”, arĩ toivaino cúteavũ.

17 Aru jǎcacꝝ cūinácꝝ ángele núcꝝre aviárã. Yópe arĩ, coðoboboame paruéque caivꝝ ina cavavape paivure, ina vñivꝝ cavarð coricai, aviá ũi cꝝrði jǎravꝝ corica baji:

—Āradajarã. Cójjijarã āmuri yo javateino ɱrarð Jūmenijicꝝi meadacaquinore mꝝjare.

18 Ina jabovare, aru churaravai jabovare, ũmꝝva paruivure, caballovarẽ, aru caballovarã tubarivure, yebacavure, yebacavꝝ āmevure, quĩjinare, aru bꝝcꝝvare máre, caivꝝ ne jiarꝝare āradajarã, áme ñai ángele.

19 Aru jǎcacꝝ ñai āme āimacꝝ jijecꝝcꝝre aru caivꝝ ina jabovare ijǎravꝝcavꝝ boaipðevaque cójjivure ne boarĩdurãjiyere aivꝝ ñai caballo bocurã tubacꝝre aru ina úque cꝝrivure máre.

20 Ɛbenita ñai āme āimacꝝ jijecꝝcꝝ ne jēimꝝ mateáme. Aru ñai Jūmenijicꝝi yávaiyede couꝝcaipðecꝝpe teꝝꝝ, borocꝝede couꝝꝝ, máre ne jēimꝝ mateáme. Ɛrecabe pðeva ne đarĩ majibede đayꝝ bácu jipocamia ñai āme āimacꝝ jijecꝝcꝝi jǎinoi. Iye pðeva ne đarĩ majibede ũi đaiyeque jꝝjovame obedivꝝ pðevare jipocamia. Ina cꝝvarivꝝ bácvure ñai āme āimacꝝ jijecꝝcꝝi toivaino mácarðre aru ina mearore jívn bácvure ñai āme āimacꝝ jijecꝝcꝝi

pẽreimure máre j̃jovame ũ. Ina p̃carãre j̃eni, jar̃vaimara mateima ar̃riṽra cáreja toabo azufreque c̃iméboi. Noi ñai ãme ãimac̃u j̃jec̃uc̃u aru ñai J̃menij̃ic̃u yávaiyede coỹcaip̃ões̃ure teỹu, boroc̃ede coỹuỹu, ãnajarama caiñm̃ua.

²¹ Aru caiṽu areṽu náque ñiṽurecabu ũi boar̃i jar̃vaimara mácaṽu ñai caballo boc̃ar̃a tubac̃u ive boaicaroveque c̃ṽac̃u ũi j̃jec̃amui. Aru caiṽu ina cavavape paiṽu javateni yapima na mácaṽu ne j̃iar̃ua báquede.

20

Juan ũi coỹino mil paiṽua baju Cristo ũi jaboteiyena

(Mt 19.28; Lc 22.30; Ap 1.6; 5.10; 6.9; 13.16-17; 14.9)

¹ J̃ac̃ac̃u c̃uinác̃u ángele ãmeñure cavarõ mearo J̃menij̃ic̃u c̃ur̃õre jocar̃i. C̃ṽateame ũi p̃r̃ui no llavede, ũi voaquinore aru biequinore máre no ũm̃j̃uricobe ecoinore. Aru c̃uináme tãume d̃uc̃urimene máre c̃ṽateame ũ.

² J̃ẽame ñai ãijuac̃u c̃uc̃ure mamar̃m̃ure p̃ caride máre. Ñai ãijuac̃ube abujuvai jaboc̃u. Diablo ãmic̃ubi ũ. Aru Satanás máre ãmic̃ubi ũ. Ñai ãijuac̃ure j̃eni b̃uoáme úre mil paiṽua baju.

³ Ére b̃uor̃iburu yóbore, ñai ángele jar̃ṽame úre no ũm̃j̃uricobe j̃iṽui. Ére jar̃var̃iburu yóbore nore, dicobe ecoinore bieáme llaveque. J̃ãjaro éame dicobe ecoinore ñai ángele. Nópe éame ñai abujuvai jaboc̃ure, ũi j̃jovabequiyere aỹu ij̃ar̃aṽac̃aṽure bediõva cojedeca p̃ mil paiṽua

vainíburu yóboita. Dinumtu maquinóre jodeimtu macnyúme obebejãravna bajura.

⁴ Aru jãscu jabovai dobarõa mearoare. Ina dobarivtu iye dobarõara maje jabocui ñájine ðaicõjeimara mateima pðevare, ne ãmeina teiye boje. Aru ina yaivtu bãcavtu ne coyuiye báque boje Jesús ñi yávaiye méne aru Jūmenijicui yávaiyede máre dajocabevntva ne ũmene jãscu yu. Na mácavurecabu mearore jíbevtu bãcavtu ñai ãme ãimacu jijescure, aru ñi pðeimure máre. Aru ñi toivaino mácarõre máre cãvabeteima na mácavtu ne tũtũvarã aru ne pũrũárã máre. Nacajari yainore jarũvarĩ, arũrivtu teni jaboteima na Cristoque mil raiũjua bajureca.

⁵ Nõmtu pðeva ne mamarumtu nacajaiye yainore jarũvarĩ. Ũbenita arevtu ina yaivtu bãcavtu nacameteima cãreja pu diũjua mil raiũjua vainíburu yóboita.

⁶ Torojũrãjarama ina Jūmenijicui nacovaimara yo mamarumtu nacovaino yainore jarũvarĩ. Nãmtu Jūmenijicui pðeva. Sacerdoteva barãjarama na, memecarãjivtu ũre aru Cristore máre. Jabotenjarama na Cristoque mil raiũjuaresa. Que baru nũmenajarama na toabo cũiméboi.

Juan ñi coyũino Cristo ñi vainí taiyena abujuvai jabocure

⁷ Que baru mil raiũjua vainíburu yóboi, ñai Satanás jodeimtu macnyúme.

⁸ Etacuyunte dicobe ũmũjuricobede jocarĩ, jũjovascũnũcũyũ pðevare, cainoa joborõacavure. Jũjovascũnũcũyũme ina Gog ãmicarõcavure aru ina Magog ãmicarõcavure máre. Ina pðeva obedivtu

barājárama yópe ēpayabea cæpe jia ɯrada ēcarurã. Náre cójijovasɯɯme Satanás, ne ãdamatenajiyere ayɯ.

⁹ Ina pðeva obedivɯ cainoa joborðare jocarĩ darĩ, cójijini, nɯri jacoturãjarama Jãmenijicɯi pðevare, ina boacáivɯre, aru Jãmenijicɯi ĩmarore, ãi jecurðore. Ƴbenita toa ocainope turĩ cavarð mearo Jãmenijicɯi curðore jocarĩ ěni bíjaroquiyebu náre.

¹⁰ Aru ñai abujuvai jabocɯ, náre jɯjovayɯ bácɯ, jarɯvaimɯ macɯyú toabo azufreque cūiméboi máre. Que teni vainí tɯquiyebu úre yópe ñai ãme ãimacɯ jijecɯcɯre ãi vainí tɯiye báquepedeca aru ñai Jãmenijicɯi yávaiyede coyɯcaipðecɯpe teyɯ, borocɯede coyɯɯre, máre. Noi ñájinajarama na járavɯre aru ñamine máre cainɯmɯa.

*Juan ãi coyɯino Jãmenijicɯi bojedaiyena yaivɯ bácavɯre ne ðaiye báque bojede
(Mt 25.41; Ap 2.11; 3.5; 21.8)*

¹¹ Dinɯmɯre jáscɯ jabocɯi dobarð mearo cūináro, ɯrarð borð dobarðore aru ñai dobacɯre nora. Joborð aru cavarð máre bíjavã. Járobeteavũ cojedeca.

¹² Aru jáscɯ ina yaivɯ bácavɯ caivɯre, quĩjinare aru bɯcɯvare máre, núrivɯre no jabocɯi dobarð mearo ɯrarð jipocai. Paperatucuboa voaino mateávã. Aru apetucubo paperatucubo máre, Jãmenijicɯi paperatucubo caivɯ ina járavɯ cūiméjáravɯ baquinóre cɯvarãjivɯ úque ne ãmiáre toivaitucubo voaino mateávã. Aru ina yaivɯ bácavɯ ñájcðjeimara mateima yópe ne ðaiye báquepedeca aru iye toivaiye cæpedeca ditucuboa paperatucuboai.

¹³ Caiṽ ina yaivṽ b́acavṽ jia ɯraɗai cúteima no jabocɯi dobarõ mearo ɯrarõ jipocai. Aru caiṽ ina yaivṽ b́acavṽ coreivṽ b́acavṽ ne cɯrõi máre cúteima no jabocɯi dobarõ mearo ɯrarõ jipocai. Que baru caiṽ ina yaivṽ b́acavṽ cúteima nore. Aru caiṽ ina ñájicõjeimara mateima yópe ne ðaiye báquepedeca.

¹⁴ Caride ina yaivṽ b́acavṽ yainájarama cojedeca. Na mácavṽre coreino mácarõ jarɯvaino mateávũ toabo cūiméboi. Ina yaivṽ b́acavṽ yainájarama pɯque, mamarɯm ne bajuque ijāravṽi aru no yóboi ne ũmeque toabo cūiméboi. No toabobu yópe jia ɯraɗa uruinope ɯrarõ baju. Nore ñájinajarama cainɯmɯa.

¹⁵ Caiṽ ina ne ãmiá toivaino cɯvabevṽ b́acavṽ ditucuboi, Jūmenijicɯi paperatucubo caiṽ ina jāravṽ cūiméjāravṽ baquinóre cɯvarājivṽ úque ne ãmiáre toivaitucuboi, nárecabu jarɯvaimara mácavṽ dibo toabo cūiméboi.

21

Juan ñi coɯino cavarõ mamarora aru joborõ mamarora

(Mt 25.41; Jn 4.10, 14; 7.37; Gá 4.26; 2 P 3.13; Ap 2.11; 3.12; 7.17; 19.7-8; 20.14)

¹ No yóboi, jácacɯ cavarõ mamarore aru joborõ mamarore máre. No cavarõ javesarõ mácarõ aru no joborõ javesarõ mácarõ máre bíjaiye bateávũ. Aru diya jia ɯraɗa máre bíjaiya bateávũ.

² Aru jácacɯ no ĩmaro pɯeno mearo Jūmenijicɯi ĩmarore, mamaro Jerusalén ãmicɯriĩmarore. No ĩmaro ěmene dávnũ Jūmenijicɯi jivateino cavarõ mearo ñi cɯrõre jocarĩ. Yópe nomió pɯɯbɯocodo ði meadaiyere torojɯre ðacodo jímarepacɯ bacɯyáre,

no pedeca no ãmaro meadaino mateávã torojure ðaquiyere aino Cristore.

³ Aru járiacacũ areno yávaino bũjino etaiyede no jabocũ dobarõ mearo coricacarõre jocarĩ. Bũjiéque yóre arĩ, соуáávã:

—Caride Jũmenijicũ cũbi rõevaque. Cũcũyũme náque. Aru nácarũranũ ãi rõeva marajárama. Jũmenijicũvacari cũcũyũme náque. Ne mearore jímu macũyũme ã.

⁴ Tũrecũyũme caiye oride ne yacorũare. Torojure ðacũyũme náre cainũmũa. Caiye javede cũe báque jave bíjavã cari. Que baru rõeva ye yaibénajarama. Chĩomenajarama. Obenajarama. Aru ijibequiyebu náre máre, arĩ соуáávã.

⁵ Dínũmũre ñai dobacũ jabocũ dobarõ mearora, yóre arĩ, соуááme:

—Caride caiyede mamae ðayũbu yũ, áme.

Aru yóre arĩ, toivaicõjeame yũre cojedeca:

—Iye yávaiye métamu aru jávetamu máre. Que baru toivajacũ mũ iye ji yávaiyede, áme yũre.

⁶ Aru ñai dobacũ jabocũ dobarõ mearora, yóre arĩ, соуááme:

—Quénoramu. Yũrecabu mamarũmũcascũ aru yóbocascũ máre. Yũrecabu báyu bácu, bubayu máre. Que baru cũvũ yũ cainũmũa. Ácu rõescũ ãi ãcuiyũgu, ãre jícuỹũmu yũ oco bojecũbede no oco pĩaróino arũre ðaiocore jocarĩ.

⁷ Yóre mearo ðacacũyũmu yũ ñai vainí tũyũre ãmenore jarũvarĩ. Ɛĩ mearore jímu macũyũmu yũ. Aru jímacũ bacũyũme ã.

⁸ Ɛbenita caivũ ina ñájiyũbevũ yũre boje ne jidué boje, aru ina dajocavũ ne jũ aiyede yũre, ina

caijẽ ãmene ðaivũ, ina p̃õevare boarĩ jarũvaivũ, ina ãmeina ðaivũ arevũque nẽmarebũcũva ãnevũque, ina yaviẽde ðaivũ, ina mearore jivũ p̃ẽpeimarare, aru ina borocũrivũ mãre, caivũ ina nũrajarama ne cũrãjinoi, no toabo azufreque cũimẽboi. Que baru jẽvari coyũrĩ yõre ne yaiyere p̃ũque nũrajarama na.

*Juan ãi coyũino mamaro Jerusalén ãmicũrõra
(Mt 5.8; Jn 8.12; Ef 2.20; 1 Jn 3.2; Ap 16.1; 21.23)*

⁹ No yõboi, cũinácũ ina siete paivũ ángeleva iduá siete paidũa jorogũa ñájiovaiye buidídũa jorogũare iye siete paiye ñájiovaiyeque cũvarivũ bácvũcascũ coyũcudame yũre. Yõre arĩ, coyũáme:

—Dajacũ. Jãðovacũyũbu mũre ico nomió pũrũbũocodõre Cristo, ovejãjĩcũ ne aimũque, áme yũre ñai ángele, áme.

¹⁰ Aru ñai Espĩritu Santo dápiaicõjeame yũre. Que teni ñai ángele nũvame yũre cũracũ ãmũjũricũ pũenoita. Noi cũrivũta, jãðovame yũre no ãmaro mearo baju, Jũmenijĩcũi ãmaro Jerusalén ãmicũriãmarore. No ãmaro ãmene daino mateávũ Jũmenijĩcũi jivateino cavarõ mearo ãi cũrõre jocarĩ.

¹¹ Jũmenijĩcũi cũe boje nore, ũragõ p̃õóavũ no ãmaro. Yõre cũrabo cojidibo pare bojecũribore jãri javaiyoibo jaspe ãmicũribope p̃õóavũ no ãmaro.

¹² Pare ãmũjũrido biaido cáteavũ no ãmaro yõbore. Dido biaido cũvateavũ doce paicobea jedevacobea. Dicobea jedevacobearã toivaino mateávũ ne ãmiá ina doce paiyajuboa Israecavũ ne yajuboa ãmiá coapa. Aru doce paivũ ángeleva jãri coreivũ bateima dicobea jedevacobea coapa.

13 Yóbecuricobea jedevacobea cúteavũ caiy-ovaicũvaipũravũai coapa. Aviá dainocapũravũi yóbecuricobea jedevacobea cúteavũ. Aviá daino meapũravũi yóbecuricobea jedevacobea cúteavũ. Aviá daino cãcopũravũi yóbecuricobea jedevacobea cúteavũ. Aviá doinocapũravũi máre yóbecuricobea jedevacobea cúteavũ.

14 No biaido me jãjaro núvari ðaido bateávũ cãrava ɱrava parɱrivarã. Doce paiva cãrava cúteavũ. Diva cãravarã toivaino mateávũ ñje ãmiá ñja doce paivũ ñai ovejajĩcũi yávaiye méne beorĩ coyicõjeimara ñje ãmiá coapa.

15 Ñai ángele yávayũ yũre cãvateame cũinádo corevaiyo úruque ðaiyore, corevacũyũ no ñmarore, dicobea jedevacobeare, aru biaidore máre.

16 No ñmaro yóvaicũvaitõbũa cúteavũ. Caiye yóvaicũvaitõbũa cũinátũrũ bateávũ. Ɔmũjũrõ vaibóque cũinátũrũ bateávũ. Ɔi corevaiyede coreóvame no ñmarore pũcamil doscientos paikilometros baju ãmũjũrõre, pũcamil doscientos paikilometros baju joarõre, aru pũcamil doscientos paikilometros baju ɱrarõre máre.

17 No yóboi, corevame no biaidore máre. Yópe põeva ne corevaiyepesenta y cinco paimetros baju corevame no biaidore.

18 No biaido ðaino mateávũ jaspe ãmicũriva cãrava bojecũrivaque. Aru no ñmaro ðaino mateávũ úru me baju docũcũbeque. Que baru jivarũpe paino ɱbenita jãri javaiyoino mateávũ.

19 No ñmaro jãjaro núvari ðaino mateávũ cãrava ɱrava parɱrivarã. Aru divarã cúteavũ apeva bojecũriva meava baju. Doce paiva cãrava bo-

jecuriva cáteavũ. Diva mamarumcava ĩmaro nũrivarã jaspe ãmicuriva bateávũ. Apeva cutuiva ĩmaro nũrivarã zafiro ãmicuriva bateávũ. Apeva cutuiva ágata ãmicuriva bateávũ. Apeva cutuiva esmeralda ãmicuriva bateávũ.

²⁰ Apeva cutuiva ónice ãmicuriva bateávũ. Apeva cutuiva cornalina ãmicuriva bateávũ. Apeva cutuiva crisólito ãmicuriva bateávũ. Apeva cutuiva berilo ãmicuriva bateávũ. Apeva cutuiva topacio ãmicuriva bateávũ. Apeva cutuiva crisoprasa ãmicuriva bateávũ. Apeva cutuiva jacinto ãmicuriva bateávũ. Aru diva piniducava ĩmaro nũrivarã amatista ãmicuriva bateávũ.

²¹ Dicobea doce paicobea jedevacobea ðaino mateávũ perla ãmicuriva bojecuriva cãravaque. Caicobea jedevacobea coapa cũináva perla ãmicurivaque ðaino mateávũ. Aru ðima no ĩmaro urama ðaino mateávũ úru me baju docucubeque. Que baru jivarupe paima, ubenita jãri javaiyoima, mateávũ.

²² No ĩmaroi jãmetecacu Jũmenijicui cãramine. Caino no ĩmarore Jũmenijicui cãrami cubeteavũ. Maje jabocu Jũmenijicu parucu caivu rueno cubi caino no ĩmaroi. Aru Cristo, ñai ovejajicu, máre cubi caino no ĩmaroi. Que baru Jũmenijicui cãrami jaubevu nore.

²³ Aru jaubevu aviá aru aviá ñamicacu máre ne pẽoiye nore. Jũmenijicui cãe boje nore, urarõ pẽoávũ no ĩmarore. Aru ñai ovejajicu pẽoibupe pẽoñume nore. Que baru aviá aru aviá ñamicacu máre jaubema na nore.

²⁴ Caivu pẽeva cainoa joborõacavu vaivárãjarama no ĩmaro miadáeque. Aru caivu jabova

davarãjarama caiye ne cavaede, ne tãuturare máre no ãmaroita.

²⁵ Caijãravna no ãmaro jedevacobea voaicobea baquiyébu. Aru ñami cãbequiyebu nore. Que baru no ãmaro jedevacobea ye biebecobea baquiyébu cainãna.

²⁶ Caivn pãeva cainoa joborãacavn davarãjarama caiye ne cavaede, ne tãuturare máre no ãmaroita.

²⁷ Ubenita ye ãmeno cãbequiyebu nore. Ye pãeva cãyojeda teivn aru borocãrivn máre ecobenajarama nore. Quénora caivn ina cãvarãjivn jãravn cãiméjãravn baquinóre Jãmenijicãque ne ãmiãre toivaiye báque boje ãnitucubo, ñai ovejãicã paperatucuboi, ecorãjarama nore.

22

¹ No yóboi, cojedeca ñai ángele jãdovame yure cãinãda jiare. Diya jia meada cojidiya etaivn no jabocã dobarõ mearore, Jãmenijicã dobarõre aru ñai ovejãicã máre ãi dobarõre jocarã. Diya jia arure ãaivn pãevare mamaũmeque.

² Diya jia bejaivn ma urama coricai no ãmaro Jãmenijicã ãmaroi. Aru diya êcarãai caipãcarãravnaã jocãna arure ãaicã cãvn. Caãviava jãjãravna eaivn. Que baru doce paitãvaboa caããna coapa jãidãare jivn dicãã jocãna. Aru dicãã jocãna yoca meããivn caivn pãevare cainoa joborãacavre.

³ No ãmaroi ye cãbequiyebu caiye iye jorojãni jãre ãaiye Jãmenijicãre. Que baru ye ãmeno ñãjine ãaino pãevare cãbequiyebu nore. No jabocã dobarõ mearo, Jãmenijicã dobarõ aru ñai ovejãicã dobarõ máre, cãquiyebu no ãmarore. Aru

Jāmenijicare memecaipōeva mearore jīnajarama úre.

⁴ Ʒi jivare jārajarama na. Aru ũi āmiáre toivaino maquiyébu ne tūtavarā.

⁵ Nami cūbequiyebu nore. Maje jabocū Jāmenijicū miadāre đacacūyūme nócavure. Que baru jaubequiyebu náre pēoibūa aru aviá máre. Aru nócavū jabotenajarama jāravū cūimējāravū baquinóre.

Juan ũi coyūino Jesucristo copaidacūyure ijāravūi bediódva cojedeca

(Jn 4.10, 14; 7.37; Ap 1.8, 17; 2.8)

⁶ Dinūmure ñai ángele, yópe arī, coyúame yure:

—Iye ji yávaiye métamu aru jāvetamu máre. Maje jabocū Jāmenijicū, ñai majide đayū bācū ina ũi yávaiyede coyūcaipōevare, daroáme yure ũi ángelede, ũi jāđovaquiyere ayū úre memecaivure iye vaiquíye jaúéde maumejiena, áme ñai ángele yure.

⁷ Aru Jesúvacari yópe aibi:

—Jājacū. Maumejiena đacūyūmu yū. Torojarājarama caivū me jāpiarī jū aivū caiye iye Jāmenijicūi yávaiyede coyūcaiyede toivaiye báquede itucubo paperatucuboi, aibi Jesús.

⁸ Yū, Juan, járiacacū aru jācacū caiye iye ji toivaiye báquede. Diede jāpiarī aru jāriburu yóboi, ñatutacacū yū ñai ángele ũi cūboba yebai, ñai jāđovañū mácū yure caiye iyede, mearore jíyurĩduyū úre.

⁹ Ʒbenita yópe arī, yure mearore jícōjemeteame úre:

—Que ðabejasu ma. Yu máre memecayubu Jūmenijicūi yávaiyede soyucaipðeva, aru náre paivū máre, caivū ina me járiarī ju aivū caiye iye toivaiye báquede itucubo papperatucuboi. Que baru maje jabocu Jūmenijicūre cūinácūra mearore jíjasu ma, áme yure.

¹⁰ Aru yóre arī, soyúáme yure cojedeca:

—Joabejīnotamu vaiquíno yóre iye toivaiye báquepedeca ditucubo papperatucuboi. Que baru yavebejasu pðevare jocarī caiye iye Jūmenijicūi yávaiyede soyucaiyede toivaiye báquede itucubo papperatucuboi.

¹¹ Dinūmure caiye iye nóre vaiquínūmure, ácu pðescu āmesu baru, āmenore ðare nūiye jaivū úre. Aru ácu pðescu āmesu baju baru, āmeno bajure ðare nūiye jaivū úre. Ácu pðescu measu baru, mearore ðare nūiye jaivū úre. Aru ácu pðescu measu baju baru Jūmenijicūre ūi memecaiye boje, mearo bajure ðare nūiye jaivū úre, áme yure űai ángele.

¹² Bedióna cojedeca Jesús, yóre arī, soyúáme:

—Jájasu. Maumejiena dasūyūtu yū. Davasūyūtu caivū pðevare ne bojede, bojedacūyū caivūre yóre ne ðaiye báquepe náre coapa.

¹³ Yūrecabu matarūmūcasu aru yóbocasū máre. Yūrecabu sūsu básu caiyede sūeðaquiye jírocái aru sūcūyū caiye cūiníburu yóbore. Aru yūrecabu búyū básu, bubayū máre. Que baru sūvū yū cainūmūa.

¹⁴ Torojúrājarama caivū ji meaðaimara ne āmene jarūvaiye báque boje yóre ne jarūvaiyere docūre ne joaiyede ne cuitótecajeare. Nárecabu áicðjeimara

márjivᵛ dicᵛ jocosᵛ apᵛre đaicᵛ jēidᵛare. Aru nárecabu ecoicōjeimara márjivᵛ no ĩmaro jedevacobeai.

¹⁵ Ɛbenita no ĩmaro jedevai mautenajarama caivᵛ ina āmena baju, ina yaviéde đaiᵛᵛ, ina āmeina đaiᵛᵛ apᵛreᵛque némarebᵛcᵛva āmeᵛᵛque, ina pōevare boarĩ jarᵛvaivᵛ, ina mearore jíᵛᵛ pēpeimarare, aru ina borocarĩ jᵛjovaiᵛrivᵛ apᵛreᵛre máre, áme Jesús.

¹⁶ Aru yópe arĩ, soyᵛáme Jesús cojedeca:

—Yᵛ, Jesús, darocasᵛ ñai ángelede, ũi soyᵛquiyepe ayᵛ caiye iyede mᵛjare, yᵛre jᵛ aivᵛre, mᵛje cójjinoai. Yᵛrecabu ñai jabocᵛ David bácsi pāramᵛcᵛ. Aru yᵛrecabu ñai abiacorᵛ pēoñᵛ miadáre dayᵛ, áme Jesús.

¹⁷ Ñai Espíritu Santo “Dajacᵛ”, ayᵛbe Jesúsre. Aru ico ovejajĩcsi márepaco “Dajacᵛ”, ađobe Jesúsre. Aru caivᵛ ina járiaivᵛ diede “Dajacᵛ”, ajarāri na máre. Yópe cūĩñoimara ne pare ũcuiyᵛere ocore, nopedeca mᵛja nᵛiyᵛrivᵛ baru Jᵛmenijicᵛi carōi, pare ᵛjarā Jesúsre. Ɛtame yópe oco apᵛre đaiocore. Caiᵛᵛ ũre ᵛrivᵛ Jᵛmenijicᵛi cᵛre đaimara marajárama ũi carō mearoĩ cainᵛmᵛa bojᵛcᵛbeda.

¹⁸ Yᵛ, Juan, mearo đaicōjeivᵛ paredeca caivᵛ ina járiaivᵛre caiye iye Jᵛmenijicᵛi yávaiyede soyᵛcaiye de toivaiye báquede itucubo papperatucuboi. Pōᵛcᵛ ũi toivaru apᵛjēne epᵛcᵛyᵛ iyeque, Jᵛmenijicᵛ pᵛeno baju ñájine đacᵛyᵛme ũre iye ñájiovaiyeque, soyᵛiye báquede ditucubo papperatucuboi.

19 Aru p̄oc̄u ũi t̄āreni jar̄varu apej̄ēne itucubo p̄aperatucuboquede, iye J̄ūmenijic̄u yāvaiyede coȳnc̄aiyede toivaiye b̄áquede, J̄ūmenijic̄u ũre āic̄ōjemec̄uyme ap̄ure đaijoc̄u j̄ēid̄are. Que baru me c̄ur̄i b̄hojabec̄uyme J̄ūmenijic̄uque cain̄m̄a. Aru J̄ūmenijic̄u c̄uic̄ōjemec̄uyme ũre no ĩmaro mearo bajure. Dic̄u joc̄uc̄ur̄ā aru d̄iĩmarora m̄are coȳnino mateáv̄ũ itucubo p̄aperatucuboi.

20 Ñai caiye diede coȳnȳu aibi:

—Maumena đac̄uym̄u, aibi.

Que bajar̄ōri. M̄u, maje jaboc̄u Jesús, đajac̄u.

21 Maje jaboc̄u Jesucristo mearo đacajac̄ur̄i m̄jare bojec̄ubeda ũi me boje. Quédecabu. Quénoramu.

Majepacá jūmenijicui yávaiye mamaene coyñitucubo

New Testament in Cubeo (CO:cub:Cubeo)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cubeo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cubeo [cub], Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cubeo

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

dbd749ed-4c37-5cd8-b20e-caf1f8ff5885